УзССР Давлат китоб палатаси
Гос. книжная палата УзССР
12 СЕН 1990

Ўзбекистон овози

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 172 (21. 039) 1991 йил 4 сентябрь, чоршанба ● Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ● Баҳоси 8 тийин.

МУСТАҚИЛЛИК ЙЎЛИ — ЯНГИЛАНИШ, ИСТИҚЛОЛ ЙЎЛИ

ШУКУР, ШУ КУНГА ҲАМ ЕТИБ КЕЛДИК

Қутлуғ ишнинг қўша келгани яхши. Кейинги бир ҳафта ичида республика бўйича иккита шундай янгилик рўй бердики, бу — халқимизнинг ҳаётида туб бурилиш ясайди. Шулардан бири — Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси ва Марказий назорат комиссиясининг қўшма пленумида республика Компартиясини мустақил партияга айлантириш ҳақидаги қарор бўлди. Ана шундай йўл тутилишини ҳаётнинг ўзи тақозо этди. Чунки, КПСС Марказий Қўмитаси раҳбариятининг оғмачи қисми қўрқоқларча ва тутуруқсиз иш қилгани партиянинг обрўсини ўнглаб бўлмайдиган даражада тушириб юборди.

Куни кеча бўлиб ўтган Ўзбекистон Олий Кенгашининг навбатдан ташқари VI сессияси ҳам Ўзбекистонни мустақил жумҳурият деб эълон қилди. Бу халқимизнинг узоқ йиллар давомида кўнглига тугиб келган муқаддас орзуси эди. Ана шу орзуга эришилди.

Биз — туркман миллатига мансубмиз. Ота-боболаримиз қадим-қадим замонлардан Ўзбекистонни макон тутиб, шу ерда яшаб келганлар. Кейинги даврда қилинаётган хайрли ишлар туфайли она тилимизда ўқиш имкониятига эга бўлдик. Урф-одатларимиз ва анъаналаримиз сақланиб қолди. Хўжаликдаги тўртта ўрта мактабда 2200 дан зиёд ўғил ва қизлар туркман тилида таълим олмоқдалар. Бизни ҳеч ким «сен туркмансан, бошқа миллат кишисисан», деб камситаётгани йўқ, бундай нарсани хаёлга келтиришнинг ўзи ҳам гуноҳ.

Жамоамизда ўзбек, туркман, татар, рус ва бошқа миллат вакиллари аҳил бўлиб яшамоқдалар. Миллатимиз ҳар хил бўлгани билан мамлакатда 19—22 август кунлари бўлиб ўтган давлат тўнтаришини ҳаммамиз ўша кунлардаёқ қаттиқ қоралаб чиқдик. Жамоамиз республика партия ташкилотимиз ўша кунларда жуда тўғри, оқил йўлни тутди, деб баҳоладилар. Айниқса Ўзбекистон Президентининг баёнот билан чиқиб, республикада тинчликни, осойишталикни сақлаш ҳақидаги чақириғи ҳаммамизнинг қалбимизга бориб етди. Биз шунингдек, унинг халқ моддий манфаатини кўзлаб олиб бораётган ишларини тўла қўллабқувватлаймиз. Шунинг учун ҳам Олий Кенгаш сессияси қарорини қувонч билан кутиб олдик. Албатта, мустақил республикада халқ манфаатини ҳимоя қиладиган мустақил партиянинг обрў-эътибори ҳам эл орасида янада ошиб боради.

Ҳукуматнинг ҳам, партиянинг ҳам тилаги халқнинг моддий турмуш шароитини яхшилаш. Бунга эришиш эса қишлоқ меҳнаткашлари зиммасига жиддий вазифалар юклайди. Хўжалигимиз 4 минг килограмм юқори сифатли пилла, 800 тонна дон, 70 тонна мева етиштирди. 6,5 минг тонна пахта йиғиб-териб олиш — асосий режамиз.

Халқ дастурхони бутлиги деҳқоннинг меҳнатига боғлиқ. Биз буни яхши тушунамиз. Шу асбабли кўзлаган ниятимиз ўринлаши учун зўр бериб ишлаяпмиз.

З. ЭРКАЕВ,
Баҳористон районидаги «ВЛКСМ XVII съезди» давлат хўжалигининг директори.
Ш. СОДИҚОВ,
хўжалик партия қўмитаси котиби.

БИР ЁҚАДАН БОШ ЧИҚАРСАК

Жумҳуриятимиз раҳбариятининг Ўзбекистонни мустақил давлат сифатида эълон қилиши минглаб, миллионлаб кишилар қаторида мени ҳам ғоятда тўлқинлантириб юборди. Зотан, бу, халқимизнинг йиллар оша орзу қилиб келган азалий умидининг рўёбга чиқиши бўлди.

Мен барча юртдошларимни чинакам мустақиллик билан қизғин қутлаш билан уларга шундай дегим келади:

Азиз қадрдонларим! Мустақиллик расман эълон қилинган бўлса-да, ҳали уни тўла қарор топтириш учун анча иш қилишимизга тўғри келади. Бу йўлда ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб курашмоғимиз, истиқбол йўлида илгаригидан икки-уч бор ғайрат билан меҳнат қилмоғимиз лозим. Ана шунда мақсадга тезроқ эришиб, жонажон Ўзбекистонимизнинг гуллаб-яшнашига, бой-бадавлат ўлкага айланишига имконият яратамиз.

Бу шарафли ишда ҳаммангизга омад тилайман.

О. МАҲАМАТОВ,
Ўрта Осиё темир йўли шифохонаси бош врачи.

ФАРҒОНАДА ХАЛҚ САЙЛИ

Фарғона шаҳрининг марказий маданият ва истироҳат боғига Ал-Фарғоний номи берилганига кўп бўлгани йўқ. Қатрада қуёш акс этганидек, кичкина шу мисолда ҳам халқимиз ўз тарихий қадриятларини тиклаб, буюк фарзандлари хотирасини чинакамига ардоқлай бошлагани кўриниб турибди.

1 сентябрь куни Ал-Фарғоний номли боғ республика Мустақиллиги байрамини нишонлаб, халқ сайлига чиққан одамлар билан тўлиб тошди. Анвойи гуллар очилиб ётган хиёбонларнинг атрофлари ва йўлаклар шоду-хуррам кишилар, байрам кайфиятидан завқланаётган болалар билан гавжум эди.

— Шоир айтганидек, бу кунларга етганлар ҳам, етмаганлар ҳам бор, — деди фарғоналик кекса журналист Аминжон Абдуллаев, минг бор шукурлар бўлсинким, жумҳуриятимиз фидойиларининг бутун элни сайъи ҳаракати туфайли бугунги шодиёнага етиб келдик. Эндиги вазифа менимча эълон қилинган мустақилликни қўлда мустаҳкам ушлаб қолиш учун тинч-хотиржам кайфиятда астойдил меҳнат қилишдир. Республикамиз куч-қудратини оширишнинг бирдан бир йўли ҳам шу.

Шаҳарнинг бош майдонида катта спорт мусобақалари бўлиб ўтди. Ғолиблар қимматбаҳо эсдалик совғалари билан тақдирландилар. Халк сайли давомида шаҳарнинг гавжум жойларида савдо ярмаркалари ташкил этилди.

Шу куни вилоятнинг Қўқон, Марғилон, Қувасой шаҳарлари, районлар марказлари, қишлоқ ва қўрғонларида ҳам Мустақиллик кунига бағишланган халқ сайиллари бўлиб ўтди.

А. ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• ХИРМОНГА БАРАКА •

Фарғона вилояти. Бу ерда Ленинград районидаги Энгельс номли жамоа хўжалиги аъзолари биринчи бўлиб пахта йиғим-теримига киришишди. Хўжалик аъзолари мана бир неча йилдирки, ҳамиша теримни тез бошлаб, ҳаммадан илгари якунлайдилар. Пахтакорлар бу йил 1090 гектар ерга «Тошкент-6» навли ғўза уруғини экишганди. Аслида режа 32 центнер. Далалардаги ҳосил эса 40 центнердан хирмон кўтариш имкониятини беради. Миришкорларнинг нияти — режани 25 сентябрга қадар бажариш.

Теримда Абдуҳамид Жўраев бошлиқ бригада чеварлари пешқадамлик қилишмоқда. Айниқса, Раънохон ва Ризқиниссо Хотамовалар бу ишда кўпчиликка ўрнак бўлишаётир. Улар кунига 240—250 килограммдан дурдона териб, эл хирмонига барака киритаётирлар. Умуман бригада аъзолари ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш учун бел боғлашган.

Суратда: Раънохон ва Ризқиниссо Хотамовалар.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

САРАЛАБ ТЕРИЛМОҚДА

Ҳосил йиғим-теримини деҳқон вақтихушлик билан кутиб олади. Азалдан шундай. Ҳосил пишиб етилгач, уни етиштириш давомидаги меҳнату ташвишлар гўё бирданига унут бўлади-да, деҳқоннинг вужудига янги куч — ғайрат, янгича шижоат қуюлади.

Ҳа, сурхондарёлик пахтакорлар одатдагидек пахта йиғимтеримини биринчи бўлиб бошладилар. Ангор районининг М. Азизов номли жамоа хўжалигидан Санда Чоршанбиева, Шодигул Холмуродова, Хурсанд Чориева каби теримчилар дастлабки кунданоқ пешқадамлик келишмоқда.

Жарқўрғон пахта тозалаш заводи янги ҳосилни тантана билан кутиб олди. Бу карвонда деярли барча хўжаликларнинг вакиллари бор эди.

— Жанубий районларимизнинг ҳаммасида пахта теримига киришилди, — дейди вилоят деҳқончилик-саноат уюшмасининг зироатчилик бўлими бошлиғи М. Камолиддинов. — 2 сентябрга қадар уч минг гектар ерга ғўза баргини тўкадиган моддалар сепилди. Бу йил 141 минг 764 гектар майдондан 437 минг тонна пахта йиғиштирмоқчимиз. Бу хирмоннинг 269 минг тоннасини ингичка толали пахта ташкил этади. 236 минг тонна пахтани эса машиналар билан териб оламиз. Техника ҳам шайланди.

Республика Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг пахта терувчиларнинг моддий манфаатдорлигини таъминлаш ҳақидаги қароридан вилоят пахтакорлари ғоят миннатдор.

У. ОЛИМОВ.

ҚАРОРИМИЗ ҚАТЪИЙ

Бир пайтлари Оқолтин райони пахтачиликда Сирдарё вилоятида донг таратган эди. Афсуски, у бора-бора шуҳратини йўқотиб, қолоқлар сафига тушиб қолди. Фақат 1990 йилдагина ўз қаддини ростлаб олди. «Ўзбекистон овози» махсус мухбири У. Юсупов шу районда бўлиб, район партия комитетининг биринчи котиби, район Кенгаши раиси Абдураззоқ ҚАЮМОВ билан суҳбатлашди.

— Президентимиз И. А. Каримов ҳамда Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси, биз, қишлоқ аҳлига ғамхўрлик кўрсатиб келмоқдалар, деди А. Қаюмов. — Буни ҳар доим ҳис этиб турибмиз. Шунинг учун ҳам бир ғайратга-ўн ғайрат қўшиб ишлаяпмиз. Меҳнатнинг таги роҳат, деганларидек дастлабки натижаларимиз чакки эмас. 1990 йилда пахтачилик ва деҳқончиликнинг бошқа тармоқларида кўзга кўринарли ютуқларни қўлга киритдик. Пахта тайёрлаш режаси октябрь ойидаёқ ошириб бажарилди. 64 минг тонна ўрнига давлатга 68 минг тонна пахта сотдик. Бир неча йиллик «танаффус»дан кейин яна азамат дала меҳнатчиларимиз зўр шодиёналик билан ҳосил байрамини ўтказишди.

Бу йил районимиз пахтакорлари 26 минг гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Пахта йиғим-теримига пухта ҳозирлик кўрилди. Ишлар жумҳуриятимиз Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида ташкил этилмоқда. Пахтазор бегона ўтлардан тозаланиб, машина теримига қулай шароит яратилди. Ғўзани дефолиация қилиш қизғин олиб борилмоқда. 150 та «ОВХ» агрегати юксак унум билан ишлатиляпти. Дастлабки дефолиация қилинган майдонларда 10 — 15 сентябрдан йиғим-терим бошлаб юборилади. 20 — 25 сентябрдан ёппасига теримга тушамиз. Пахтазорларимизда 650 дан зиёд терим агрегати ишлатилади. Совхозларнинг истеъмол фонди ҳисобидан машинада терилган ҳар тонна пахта учун Вазирлар Маҳкамаси қарорида кўрсатилган 25 сўм ўрнига 30 сўмдан тўлашни режалаштирдик. Бу терим суръатини оширади, шубҳасиз. Қўлда терилган конденцияли пахтанинг ҳар килограмми учун эса 40 тийиндан ҳақ бериладн.

Қарорда қайд этилганидек, пахта теримида банд бўлганларга ҳар куни, беш кунда ва ўн кунда ҳақ тўлаш жорий этилади. Пешқадам механизаторларни ва теримчиларни рағбатлантириб бориш учун пул мукофотлари, қимматбаҳо буюмлар ажратилган.

Районимиздаги «Сардоба», «Андижон», «Фарғона» ва Усмон Носир номли совхозларнинг жамоалари йиғимтеримга, айниқса, пухта ҳозирлик кўришди. Бизда мўл ҳосил усталари оз эмас. Улар гектаридан 30 — 35 центнер ва ундан ошириб пахта олишни мўлжаллашяпти. Бўлим бошқарувчиларидан Раҳматулла Маматқулов, Зарем Ёқубов, Хотам Элмуродов, Йўлдош Ҳайдаров, Қосим Абдуллаев, Омон Мамадиёров, Кенгаш Қурмонбоев сингари пахта усталари шулар жумласига киради.

Яна шуни алоҳида таъкидлаб айтиш керакки, республикамиз Олий Кенгашининг навбатдан ташқари олтинчи сессияси тасдиқлаган ҳужжатларни кўплар қатори оқолтинликлар ҳам беҳад хурсандчилик билан кутиб олишди. Ўзбекистонимиз мустақилликка эришди. 1 сентябрь куни уни биз зўр шодиёналик билан байрам қилдик.

Энди биз бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, жонажон Ўзбекистонимизни янада гуллаб-яшнатишимиз, тўқ ва фаровон ўлкага айлантиришимиз, довруғини оламга ёйишимиз керак. Республикамиз фуқароси бўлган ҳар бир киши бунга ўз ҳиссасини қўшмоғи лозим. «Гап билгунча — иш бил» дейди донолар. Қайси жойда юксак интизом, уюшқоқлик, ҳалол меҳнат бўлса, ўша ерда кўзланган мақсадга эришилади, қут-барака бўлади, иқтисодий тангликлар бартараф этилади.

Бунга астойдил ишонган районимиз меҳнаткашлари етиштирилган пахта ҳосилимизни сира ҳам нест-нобуд қилмай йиғиб-териб олишга аҳд қилганлар. Бу йил режадаги 62 минг 300 тонна ўрнига 65 минг тонна пахта сотамиз, сифатга алоҳида эътибор берамиз. Қароримиз қатъий!

● Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг пахта йиғим-теримида моддий манфаатдорликни таъминлаш ҳақидаги қарори асосида Сирдарё вилоятининг Оқолтин райони деҳқонлари аниқ тадбирлар белгилаб олишди.

● «Зангори кема»лар 10—15 сентябрдан бошлаб далаларга олиб чиқилади. 20—25 сентябрдан пахта терими оммавий равишда бошланади.

● Ўзбекистонимиз мустақилликка эришди. Бундан илҳомланган район хўжаликлари машинада терилган ҳар тонна пахта учун Вазирлар Маҳкамаси қарорида кўрсатилган 25 сўм ўрнига 30 сўмдан ҳақ тўлайдиган бўлишди.

● «Ўзбекистон овози» ижрони текширади

ТАЙЁР МАҲСУЛОТГА НИМА ЕТСИН

Денов ёғ-экстракция заводи шу йилнинг июнь-июль ойларида Қозон ёғ-мой комбинатига 400 тоннага яқин саапсток (пахта мойи оқланганда ажралиб чиқадиган модда, шу ашёдан кир совун тайёрланади) жўнатди. Қозонликлар саапстокни қандай бўлса — шундайлигича ўз эгасига қайтариб қўя қолдилар. Унинг темир йўл бўйлаб «борди-келди» харажати 14 минг сўмдан кўпроқ. Бу зарар зилдай бўлиб завод гарданига тушди...

Завод директори Очилди Қодировнинг айтишига қараганда, ҳозир заводда 1400 тонна саапсток бор. Завод йил давомида 45 минг тонна мой оқлашини ва оқланган ҳар 100 килограмм мойдан 11—12 килограмм саапсток ажралиб чиқишини чўтга ташласангиз, бир йилда бу ерда 4500 тонна совун хом ашёси тўпланиб қолиши маълум бўлади-қолади.

Илгари бу хилдаги хом ашёнинг ташвиши сезилмасди. Арзондир, қимматдир — пуллаб тургандилар. Бозорга чиқарганлари касодга учрамаганди. Энди бўлса...

Энди ўша хом ашёдан завод миллионлаб сўм даромад олиши мумкин. Ахир 4,5 минг тонна саапстокдан 10 минг тоннагача кир совун ишлаб чиқарса бўлади. Бу — хаёлий гап эмас Бундан ўн йилча муқаддам завод қошида кир совун тайёрлаш цехини очиш ҳаракати бошланди. Лойиҳа чизиш, лойиҳани қурилиш режасига киритишдек ишлар 1988 йилгача чўзилди. Ва, ниҳоят, 1989 йилнинг бошида Деновдаги 280-қурилиш жамоаси бўлажак цехнинг қозиғини қоқди.

Бироқ қурилишда ишлар ҳа деганда юришавермади. Вилоят рўзномаси қурилиш маромини тошбақа юришга таққослаб, устма-уст танқид берди. Бу ўхшатишдан кимнингдир кулгиси қистаган бўлса, кимнингдир алами қўзғади. Иш бўлса ўша эски маромда давом этаверди ва... давом этмоқда. Завод (буюртмачи) директорининг ўринбосари А. Қобиловнинг айтишига кўра, цех муддатида битиши учун 1991 йили 3 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилмоғи лозим. Бундай бўлмади. Аввало, режа доираси тор олинди — 1 миллион 460 минг сўмлик иш режага киритилди. Ўтган ярим йил якуни иш шу режага яраша ҳам кетмаётганлигини кўрсатди.

Цех учун асбоб-ускуналарни келтириш эса қурилиш ишлари аҳволидан беш баттар ёмон.

— «Союзпишекомплект» бирлашмаси «кўзи ёшлиларнинг ҳолин» сўрашга тоби йўқ, — дейди Қодиров. — Ҳеч бўлмаганда Тошкентдаги «Синов» таъмирлаш механика корхонаси ҳолинг не, деб суриштирса... Тўғри, объект вилоят партия қўмитаси, вилоят ижроқўмининг назоратида турипти. Ҳафта-ўн кун сайин қурилишга оид таҳлил, йўқлов, мунозаралар ўтказиляпти. Лекин кўзга кўринарли силжиш бўлмаяпти.

Қодиров: «Хом ашё бўлдинг — хор ашё бўлдинг экан» деган гапни тилга олди. Бу жиддий таҳлилга арзигулик гап. Вилоят бошқа минтақалар билан бозор муомаласини йўлга қўйишга, товар айрибошлашга тайёр. Лекин ўша товар асосан хом ашё (пахта толаси, пилла, жун, тери ва ниҳоят — саапсток)дан иборат. Хом ашёнинг бозори бўлса... Кўриб турганингиздек. Тегишли идораларнинг била туриб ишни пайсалга солишлари ортиқча асаб ва ортиқча харажат. Бу хом ашёни сақлаб тургганларга баттар малол келмоқда.

Ҳа, саапстокни деганн — хом ашё. У тайёр маҳсулот бўлгандами...

О. УСАНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

МАВСУМГА ТАХТ

Тўрткўл райони пахтакорлари бу йил давлатга 40 минг 400 тонна пахта топшириш мажбуриятини олишган. Ҳозир бутун эътибор ҳосилни йиғиб-териб олишни пухта ташкил этишга қаратилган. Шу боис пахта тозалаш заводига қарашли тайёрлов пунктлари бирин-кетин тахт этилмоқда.

«Ленин йўли», «Гулдурсун», «Безерген» ва Шўрохон пунктларидаги майдончалар, автотарози ва пахтани қабул қилиш учун зарур асбоб-ускуналар юз фоиз тахт этилди.

А. БЕКЖОНОВ.

ПЛЕНУМЛАР БЎЛДИ

Ўзбекистон Компартияси Андижон вилоят комитети ва Андижон вилоят партия ташкилоти назорат комиссиясининг қўшма пленуми Ўзбекистон Компартияси фавқулодда XXIII съездига тайёргарлик тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Вилоят партия комитетининг иккинчи котиби И. А. Кочмарик маъруза қилди.

Қабул қилинган қарорда навбатдан ташқари XXIII вилоят партия конференциясини 9 сентябрь куни чақириш кўзда тутилган. Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Марказий назорат комиссиясининг қўшма пленуми якунлари, вилоят партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинади, шунингдек, Ўзбекистон Компартиясининг бўлажак навбатдан ташқари съездига делегатлар сайланади. **(ЎзТАГ).**

* * *

ЖИЗЗАХ (Ўз мухбиримиздан). Вилоят партия қўмитаси ва вилоят партия ташкилоти назорат комиссиясининг қўшма пленуми бўлди. Унда навбатдан ташқари VIII партия конференциясини чақириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Пленум конференцияни шу йилнинг 9 сентябрь куни чақиришга қарор қилди.

Пленумда вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби Э. Т. Турсунов доклад қилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси ва Марказий назорат комиссиясининг қўшма пленуми якунлари ҳақида гапирди.

Б. САТТОРОВ.

БИЛИМЛАР КУНИ ТАНТАНАЛАРИ

Ўзбекистон пойтахтининг Сирғали районида иш бошлаган 305-умумтаълим мактабининг асосий йўналиши ҳақида шундай дейиш мумкин: мактаб ёш авлодни табиатни севишга ўргатади!

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллиги куни арафасида пойтахт қурувчилари 1250 ўринли замонавий мактаб биносини бўлажак табиат шайдоларига армуғон этдилар. Мактабда 2 та спорт зали, мажлислар зали, кутубхона, компьютер синфлари билан бир қаторда ажойиб тарздаги экология кабинети ҳам мавжуд. Мактаб ўзининг экология билан бевосита алоқадор таянч корхоналарига эга. Бу масканда ўқувчилар илму фаннинг барча соҳасида ўз билимларини ошириш билан бир қаторда экология — табиатни чуқур тушуниш ва уни қалбдан севиш, ардоқлаш, асраб-авайлаш имконига эга бўладилар. Бу борада уларга муаллимлар билан бир қаторда бевосита шу соҳанинг амалиётдаги мутахассислари таълим берадилар. Мактабда 400 ўқувчи таълим олади.

Мактабда Билимлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби К. Ю. Юсупов мактаб жамоасини янги ўқув йили бошланиши билан қизғин табриклади. Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Ж. Ғ. Йўлдошев қатнашди.

Билимлар куни бу йил Ўзбекистонда биринчи марта республика мустақиллиги билан бир кунда нишонланиб, умумхалқ шодиёнасига айланиб кетди. Мактаблар, билим масканлари қучоғида ўтган тантаналарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиблари, Ўзбекистон Президенти қошидаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосарлари иштирок этдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети матбуот маркази.

РАСМИЙ АХБОРОТ

ИТТИФОҚ САҚЛАНИБ ҚОЛИШИ КЕРАК,

деди СССР Президенти М. С. Горбачев Американинг Си-эн-эн телекомпанияси ва Марказий телевидение мухбирлари билан суҳбатида.

— Биз, — таъкидлади у, — исёнчиларга зарба берилганидан сўнг пайдо бўлган имкониятлардан фойдаланиш, ягона иқтисодий макон доирасида фаол ҳамкорликни авж олдириш ҳамда ғарблик шериклар билан ҳамкорлик қилиш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш учун барча шарт-шароитларни яратиш, ўн бешта республика ўртасида зудлик билан иқтисодий шартнома тузиш тарафдоримиз. Бу — ана шундай битим имзолашга тайёр турган барча жумҳуриятларнинг аниқ-равшан позициясидир.

СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ ФАВҚУЛОДДА СЪЕЗДИДА

2 сентябрдаги кечки мажлисга РСФСР Президенти Б. Н. Ельцин раислик қилди.

Музокараларда сўзга чиққан нотиқлар асосан СССР Президенти ва ўнта иттифоқдош республика олий раҳбарларининг Баёнотини қўллаб-қувватладилар. Айрим таклифлар, аниқликлар киритдилар. Нотиқлар Армиядаги муаммолар тўғрисида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Ҳарбий ислоҳот ўтказиш тўғрисида парламентлараро нуфузли комиссия тузиш тўғрисида таклиф киритилди. Ҳозирги ўтиш даврида СССР Олий Кенгашини сақлаб қолиш мақсадга мувофиқлиги тўғрисида мулоҳазалар билдирилди.

Съезднинг кечаги эрталабки мажлисига Қозоғистон Президенти Н. А. Назарбоев раислик қилди.

БАЁНОТ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

СССР Конституциявий назорат комитети Баёнот қабул қилиб, СССР Президенти билан иттифоқдош республикалар олий раҳбарларининг Баёнотида Иттифоқни мустақил давлатлар бирлашмаси сифатида сақлаб қолиш ҳамда вужудга келган қалтис вазиятда мамлакат олдида турган вазифаларни ҳал этиш йўлларини излаш хусусида баён этилган муддаони қўллаб-қувватлади.

ИСЕНЧИЛАРГА АЙБНОМА ҚЎЙИЛДИ

СССРдаги давлат тўнтаришининг етти асосий ташкилотчисига РСФСР жиноят кодексининг 64-моддасига биноан (Ватанга хиёнат қилганлик учун) айбнома расмий равишда қўйилди.

РСФСР жиноят кодексининг 64-моддаси 10 йилдан 15 йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш ва ҳатто олий жазо — отишгача бўлган тарзда жазо беришни кўзда тутади.

МУСТАҚИЛЛИК ЙЎЛИ— ЯНГИЛАНИШ, ИСТИҚЛОЛ ЙЎЛИ

КУТИБ ЎТИРМАЙ ҲАРАКАТ ҚИЛАЙЛИК

Партия ходими, ўз тақдирини партия тақдири билан боғлаган коммунист сифатида яқин йиллардан бери партия ички ҳаётида содир бўлаётган воқеаларни кузатиб, таҳлил этиб боряпман. Кейинги даврда мамлакат миқёсида Коммунистик партия обрўсига жиддий путур етканни рост. Айниқса бу жараён КПСС XXVIII съездидан кейинги даврда анча кучайди. Уни турғунликда, сўз ва иш бирлигига эга бўлмасликда айблаб ҳар томондан таъналар ёғдиришди. Бу жараён айниқса Москвада давлат тўнтариши барбод бўлганидан кейин бурилиш нуқтасига етди. Бош котиб М. С. Горбачев ўзини ана шу ваколатдан холис қилганлиги, Марказий Комитет ва Сиёсий бюрони тарқатиб юборганлиги ҳақидаги Баёноти партияга жуда қаттиқ зарба бўлиб тегди. Аммо шуниси аёнки, Бош котибнинг партия ўзини ўзи тарқатиб юбориши, партия мулки тақдири тўғрисидаги киритган масалани бир киши эмас, пленум ёки партия съезди ҳал этиши кераклиги ҳар бир коммунистга аён.

Мен Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Марказий Назорат комиссиясининг қўшма пленуми қарорлари ҳамда Марказком биринчи котиби И. А. Каримовнинг Пленумдаги маърузасида кўтарилган республика Компартияси тақдири ҳақидаги барча фикрларга ва мамлакат ҳамда КПСС ички ҳаётида содир бўлаётган воқеаларга берилган қатъий баҳоларга тўла қўшиламан. Партиямизнинг тақдири тўғрисидаги масала жуда ҳам ўткир бўлиб турибди. Ана шундай кескин пайтда республика Компартиясини сақлаб қолиш, унинг Дастури ва Уставига жиддий ўзгартишлар киритиш ва том маънодаги мустақил партияга айлантириш жумҳуриятдаги барча қатори бизнинг районимиз коммунистларининг ҳам дилидаги мақсаддир.

Биз пленум ўтган куннинг эртасигаёқ райондаги барча давлат ва жамоа хўжаликларида, ишлаб чиқариш корхоналари ва ташкилотларида бўлиб, коммунистлар билан суҳбатлашдик. Ҳамма якдиллик билан пленум қарорларини маъқуллади.

Энди районимиз партия ташкилоти фаолияти ҳақида. Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан райком ходимлари сони қисқарди. Бироқ, унинг иши камайгани йўқ. Аксинча кўпайиб боряпти.

Мураккаб давр талабларини эътиборга олиб, биз ўз фаолиятимизни тубдан ўзгартиришга киришдик. Ҳозирги шароитда аввалги иш юритиш услублари тўғри келмай қолди. Райком инструкторими, бўлим мудири ёки котибими улар иш ўрнини дала ва фермаларга, мактаб ва цехларга кўчиришига тўғри келди. «Партия ходимимисан — сенинг иш жойинг одамлар орасида» деган шиор ҳозирги кун шароитига мос келадиган бўлиб қолди. Истаймизми, истамаймизми, мана шунга риоя қилишимиз керак. Акс ҳолда ҳаётнинг ўзи ҳукмини ўтказиб хонанишин, телефонпараст ходимни бундан кейин четга чиқариб қўяверади. Халқ ҳам ўз дарди билан яшайдиган, оғирини енгил қиладиган, элнинг юмушини зиммасига олиб ишлайдиган кишиларгагина ўзини яқин тутади, уларнинг гапига қулоқ солиб, ортидан эргашади.

Хўш, коммунистлар, партия ташкилотлари ўзларини халққа яқин ҳисоблашларига ҳақлари борми? Ҳа, улар шундай деб ишонч билан гапиришлари мумкин. Районимизда содир бўлаётган воқеалар мана шундай деб ишонч билан айтишимга кафолат беради. Гапимнинг исботи учун узоққа бормай «Қирққизобод» жамоа хўжалиги коммунистларининг ташаббуси ҳақида тўхталаман. Бошқа хўжаликлар қаторида бу ерда ҳам колхоз аъзоларига томорқа ва уй қуриш учун ер майдонлари ажратилди. Қишлоқ шароитида уй қуриш осон эмас. Пули бор одамлар ана-мана дегунча тиклаб олган уйларига кўчиб ҳам киришди. Аммо, камбағал, кам даромадли оилалар, бева-бечоралар-чи?

Хўжалик бошқарувининг навбатдаги йиғилиши ўтаётганди. Колхоз парткоми котиби кун тартибига мана шу масалани киритишни талаб қилди. Ҳисоблаб чиқишди — хўжаликда кам таъминланган оилалар сони саксондан ошаркан. Ер олганига бир йилдан кўпроқ вақт ўтган бўлса ҳам улар қурилишни бошлолмай «гаранг» бўлиб юришганди. Партком котибининг талаби билан хўжалик бошқаруви ана шундай ночор оилаларга ёрдам тариқасида 25 минг сўм пул ажратди. Беш нафар ногиронга эса 200 дона шифер ва бошқа қурилиш материалларини бепул беришга қарор қилди.

Пахта тозалаш заводи партия қўмитаси ташаббуси ҳам ибратли бўлди. Корхона маъмурияти шу кунги шароитни ҳисобга олиб партия қўмитаси таклифини қўллаб-қувватлади. Ҳозир бу ерда завод жамоасига сартарошхона, ҳаммом хизмати, тушлик овқатланиш бепул қилиб қўйилди. Яқинда мана шу жамоаларда бўлганимда ишчилар ҳам, колхозчилар ҳам «биз одамларнинг дардини ўз дарди деб билаётган партия ташкилотларининг фаолиятини тўлатўкис маъқуллаймиз. Компартиямиз ҳеч қачон меҳнаткашларга қарши иш қилмаган, аксинча уларнинг манфатини кўзлайди», деб очиқойдин гапирдилар.

Яна бир мисол келтираман. Калинин номли жамоа хўжалиги ва «Октябрь 60 йиллиги» давлат хўжалиги партия қўмиталари келгуси йил учун рўзномаларнинг обуна нархи яна кўтарилганлигини, баъзи ночор оилалар қийин аҳволда қолганлигини назарда тутиб, кам таъминланган оилаларни хўжалик ҳисобидан обуна қилиш ташаббуси билан чиқди. Ҳозир ҳар иккала хўжаликда ана шу мақсадда 10 минг сўм ажратилган. Район комсомол қўмитасининг ёш коммунистлари таклифи билан ҳам 15 нафар байналмилалчи жангчиларга бепул обуна учун маблағ ажратилди. Айтингчи, мана шу мисоллар кишиларга таъсир ўтказиб, уларнинг қалбида яхши из қолдирмайдими? Қолдиради, албатта. Шунинг учун ҳам халқимиз «биз халқпарвар Компартиягагина ишонамиз» демоқда.

Район партия ташкилоти мана шу ишончни амалда оқлаш учун қўлидан келган ҳамма ишларни қиляпти. 737 оилага шахсий уй-жой қуриш учун 136 гектар, 328 оилага томорқа учун қўшимча 51 гектар ер ажратиш, 944 оилага уй қуриб олиши учун 7 миллион сўмдан кўпроқ имтиёзли қарз беришнинг бошида ҳам партия ташкилотлари турди. Қаерда жиддий муаммолар пайдо бўлаётган бўлса, уларнинг ҳаммаси коммунистларнинг фаол иштироки билан ҳал этилмоқда. Масалан, бозор иқтисодиётига ўта бошлаш билан кадрлар сони ғоят «шишиб» кетган идора ва ташкилотларда штатлар қисқартирилгач, районда ишсизлик муаммоси пайдо бўлди. Бу масала район кенгаши Раёсатида ва райком бюросида уч марта муҳокама қилинди. Хўжаликларнинг коммунистлари ҳам бу ишдан четда қолганлари йўқ. Улар район партия қўмитасига кичик корхоналар, цехлар қуришни таклиф этдилар. Райком ҳам, район кенгаши ҳам қуйидан бўлган хайрли ташаббусларни қўллаб-қувватлади. Ҳозир эса Оржоникидзе номли ва «Москва» давлат хўжаликларида йирик консерва заводлари, сут қабул қилиш пунктлари қурилмоқда. Узоғи билан келгуси йилнинг биринчи ярмида фойдаланишга топшириладиган бу корхоналар камида бир ярим минг кишини доимий иш билан таъминлаш имконини беради.

«Қирққизобод» жамоа хўжалигида саноат комбинати иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Районда бу корхона ишлаб чиқараётган маҳсулотга талаб ғоят катта. Шу билан бирга комбинат хўжаликдаги 75 кишини ўз бағрига олди. «Октябрь 60 йиллиги» давлат хўжалигида эса 50 нафар қиз-жувонлар гилам тўқиш касбини ўрганиб, харидоргир гиламлар тўқишяпти. Калинин номли, Ленин номли хўжаликларда ғишт заводи, тандир цехлари, тегирмон, мойжувоз, аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун зарур моллар ишлаб чиқарадиган кичик корхоналар ташкил этилди. Ҳозир хўжаликларда 12 та тегирмон ишлаб турибди. Уларда бир ойда 64 тонна ун тортиш мумкин. Аҳолининг унга бўлган талабини қондириш учун бу йил 1500 гектар майдонга кузги буғдой экмоқчимиз. Хуллас, районда партия ташкилотлари ташаббуси билан амалга оширилаётган бундай ишлар жуда ҳам кўп. Мана шулар халқнинг фойдаси учун ҳар соҳага қўл ураётган коммунистларнинг обрўсини таъминлаяпти.

Мен ана шулардан келиб чиқиб, партиямизга ҳақиқий мустақиллик берилиши лозим, сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларни изчиллик билан ўтказишда республикамиз халқларининг манфаатларига тўла мос бўлиб тушадиган ўз йўлимизни ишлаб чиқишимиз ва амалга оширишимиз керак, деб биламан.

О. ЖУМАНИЁЗОВ,
Элликқалъа район партия қўмитасининг биринчи котиби, район кенгаши раиси.

Булунғур районидаги Гагарин номли давлат хўжалигининг Ҳасан Анқобоев бошлиқ оилавий звеноси 1,2 гектар майдонда помидор етиштирди. Улар режадаги 30 тонна помидорни топшириб қўйишди. Ижарачиларнинг нияти — яна 30 тонна маҳсулот топшириш. Бу оила 4 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 47,5 центнердан дон ҳам топширди. Юқоридаги суратда ана шу оила аъзоси Саломат АНҚОБОЕВАни кўриб турибсиз.

Т. ДАВЛАТОВ тушириган сурат.

Оҳангарон районидаги Алишер Навоий номли ижара давлат хўжалиги шу кунларда силос учун маккажўхори ўримини авж олдирмоқда. Абдулла Ҳайдаров бошлиқ бригада 60 гектар майдонда мўл-ҳосил етиштирди. Айни пайтда иккита комбайн билан кунига 120—130 тонна кўкпоя ўрилмоқда.

СУРАТДА: илғор механизатор Анвар Йўлдошев.

В. ТЎРАЕВ тушириган сурат.

Қўрғонтепа районидаги Ильич номли пайпоқ тўқиш фабрикасида меҳнат аҳлининг ижтимоий шароитларини яхшилашга алоҳида эътибор берилпти.

Меҳнаткашлар манфаатларини ўйлаб қилинаётган бундай ҳаракатлар ўз натижасини беряпти — корхона аҳли тақчил пайпоқ маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда.

СУРАТДА: фабрика илғор тўқувчиси Арофат ХОЛМАТОВА.

У. ҚЎШВОҚОВ тушириган сурат.

МУШТАРИЙ:

...хабар беради

ҚУРИЛИШ БОШЛАНДИ

Риштон районида йирик мебель фабрикаси қуришга киришилди. Корхона битгач, бу ерда йилига 12 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилади. Корхонани 1994 йилнинг биринчи чорагида фойдаланишга топширилиши кўзда тутилган.

Фабрика қурилишини райондаги 78-хўжаликлараро кўчма механизациялашган колонна бунёдкорлари ўз зиммаларига олишган. Мухторжон Асрақулов, Раҳмонназар Пирматовлар бошлиқ бригадаларнинг бунёдкорлари фабрика пойдеворини тиклашяпти. Улар шу йилнинг ўзидаёқ 850 минг сўмлик ишни бажаришга ҳаракат қилишаётир.

Янги корхона қурилиши учун «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» давлат хўжалиги ҳудудидан 12 гектар ер ажратилган. Корхона ишга туширилгач, унинг цехларида юзлаб қишлоқ йигит-қизлари меҳнат қиладилар.

З. СУЛТОНОВ.

...таклиф этади

ХАРАЖАТ АЙИБДОРДАН УНДИРИЛСИН

Ҳозир юқори ташкилотларга, ойнома ва рўзномаларга ариза ёзадиганлар кўпайди. Уларнинг айримлари ўринли. Аммо юзаки, ёлғондан ёзилган аризалар ҳам анчагина. Ана шу хатларни текшириш учун жойларда махсус комиссиялар тузилади. Улар бир неча кунлаб, ҳатто ҳафталаб аризадаги фактларни синчиклаб текширадилар.

Одамларнинг вақти, давлатнинг маблағи сарф бўлади. Бироқ фактлар исботланмайди. Ёзилган сўзлар ёлғон бўлиб чиқади. Аризачи эса, одамларни иш вақтини олгани, сарсон қилгани, асабини ўйнатгани, давлат маблағи беҳуда сарф бўлгани учун моддий жавобгар бўлмайди.

Мен шундай таклиф киритмоқчиман: ариза текширилгандан сўнг у тасдиқланмаса, кетган харажат айбдордан ундирилса. Ана шунда бўлар-бўлмасга ариза ёзиб, одамларни асосий ишдан чалғитувчилар камайган бўларди.

М. ТОШБОЕВ,
Жарқўрғон районидаги «Сурхон» давлат хўжалиги бўлим бошқарувчиси.

...танқид қилади

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҲУРМАТ ШУМИ?

Биз дам олиш мақсадида Тошкентгача бориш учун Беруний районидан Нукус-Самарқанд маршрути бўйича қатнайдиган автобусга ўтириб, 1 июль куни эрталабки соат олтиларда Самарқанддаги автостанцияга етиб келдик. Йўлни давом эттириш олдидан чой ичиб, нонушта қилиш мақсадида станция ёнидаги чойхонага кирдик.

Чойхонада одам гавжум. Лекин стол-стуллар, чойнаклар етишмайди. Чой ичиб ўтирганлардан бирининг ёнига бориб чойнак бўшашини анчагача кутдик. Биздан кейин ҳам ана шу чойнакни сўраб яна бир одам навбатга турди.

Анчадан кейин чойнак бизга ҳам тегди. Не кўз билан кўрайки, чойнак даққи юнусдан қолган кўримсиз, кир, жўмраклари синиқ эди. Чой қуйсак жўмраги синиқлигидан ярми ерга тўкилиб, аранг уч пиёла чой ичдик, холос. Атрофга қарасак бошқалари ҳам шунақа.

Ҳамшаҳримиз кулиб: Самарқандда чинни заводи борку, деб жилмайди. Мен унга жўяли бир гап айтолмадим. Чой ичиб, станция атрофини айландик. Атроф-теварак ифлос, чанг. Айрим ерларда уйим-уйим ахлатлар. Дарахтлар озлигидан соя-салқин жойлар етишмайди.

Қадимий, навқирон Самарқанддек азим шаҳарда бундай аҳволни кўрамиз, деб ўйламаган эдик. Юқоридаги манзарани кўриб шундай савол туғилади: шаҳар Совети ижроия қўмитаси, коммунал хўжалиги, санэпидстанция, умумий овқатланиш ходимлари, станция маъмурияти қаёққа қарашаётган экан?

С. ОЛЛОМОВ,
Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ҲУНАРМАНДЛАР ХОРИЖГА БОРАДИЛАР

Олтинкўл район ижроия комитети Ленинград шаҳридаги «Инкос» тармоқлараро илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси билан ҳамкорликда район ҳудудида «Андижон» номли давлат кичик корхонасини ташкил этди. Мазкур корхона Фарғона водийсидаги давлат ташкилотлари, идоралари ва муассасаларига шартнома асосида компьютер ва телефакслар ўрнатиб беришни ўз зиммасига олади.

— Бундан ташқари, ўзбек халқ қадимий ҳунармандчилигига оид нодир буюмлар, бошқа истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўямиз, — дейди кичик корхона бошлиғи Н. Иброҳимов. — Шу мақсадда ҳозир водийда ҳунармандчилик соҳасида довруғ таратган уста косиблар, кулоллар, пичоқчи ва темирчиларни корхонамизга жалб қиляпмиз.

Дарҳақиқат, эндиликда кичик корхонада чустлик пичоқчи уста Муҳаммаджон Абдуназаров, шаҳрихонлик Рустамжон Алихўжаев, жалабеклик кулол Мирзабаҳром Абдуваҳобов сингари кўпгина ҳунармандлар астойдил меҳнат қилмоқдалар. Корхона аҳли ўз маҳсулотлари билан шу йилнинг октябрь-ноябрь ойларида Италияда бўладиган жаҳон кўргазмасида қатнашишга пухта ҳозирлик кўраяпти.

М. БОЛТАБОЕВ
С. ҲАЙДАРОВ,
Андижон вилояти.

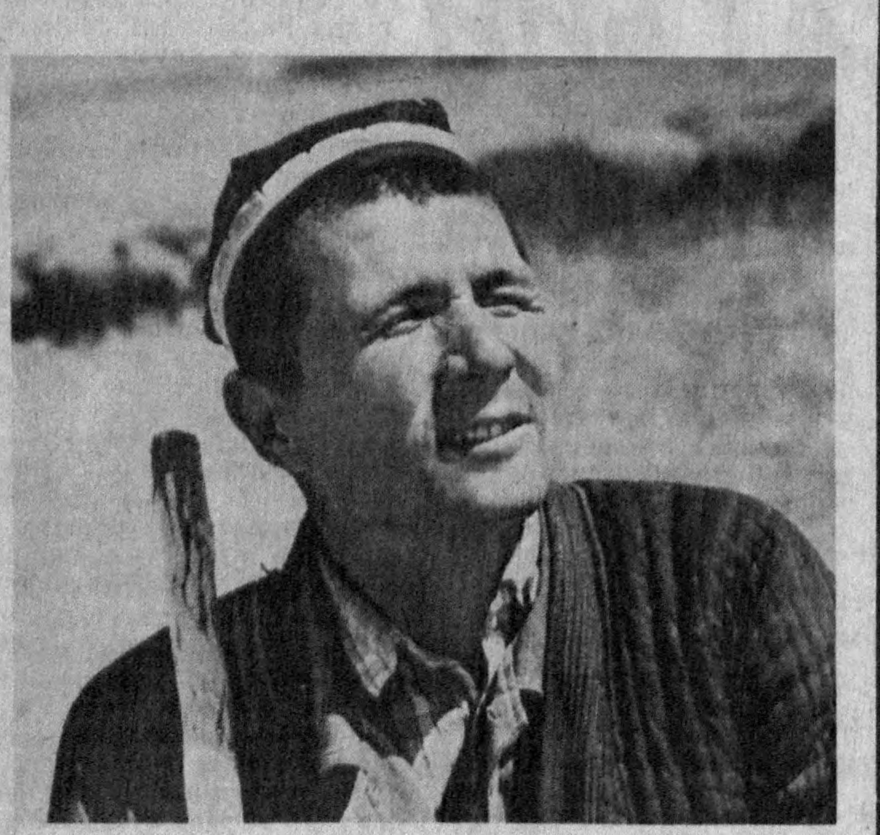

Қўшработ районидаги Очил Қодиров номли давлат хўжалигининг илғор чўпони Худойназар Тўймуродов 550 бош совлиқнинг ҳар 100 тасидан 100 тадан қўзи олди.

СУРАТДА: бош чўпон Худойназар Тўймуродов.

Е. БОТИРОВ тушириган сурат.

Фахрий кўмак кутади

ЎТИНЧИМ ЭЪТИБОРСИЗ ҚОЛМАСА

Ҳурматли таҳририят!

Мен пенсия ёшидаман. 30 йилдан зиёд стажим бўлишига қарамай, қарилик нафақасини ололмаяпман. Очиғи, соғлиғим яхши бўлганда-ку, бу хил югур-югурлардан кўра ишлаганим маъқул эди.

Умримнинг 22 йилини Бухоро пиллакашлик фабрикасида ўтказдим. Шу йиллар давомида фабрика жамоасидан вакил сифатида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига сайландим. Партия сафига қабул қилиндим. Буларнинг барчасига тинимсиз ва самарали меҳнатларим эвазига эришдим. Бироқ афсуски, фабрикадаги иш шароити заҳарлантирарли бўлгани учун касаллик орттириб олдим. Мана 15 йилдирки, юрагим хаста. Шу касаллик сабаб фабрикадаги ишдан воз кечишга тўғри келди. 1980 йилдан буён эса Бухоро пахта тозалаш заводида фаррош бўлиб ишлаб келаяпман.

Қарилик пенсиясига чиқиш масаласида вилоят ижтимоий таъминот бўлимига ва бир қанча идораларга мурожаат қилдим. Амалий натижа ўрнига, сизнинг фарзандингиз иккита, бешта бўлганида эди, албатта, пенсияга чиқарардик, деган важ-карсонни эшитиб қайтавердим. Ҳеч бўлмаса, соғлиғим ёмонлиги учун ногиронлик нафақаси белгилаб беришса ҳам майли эди. Лекин бунинг учун ҳам икки-уч ой касалхонада ётишим керак экан. Аммо, чиндан ҳам соғлиғим ёмон бўлсада, шифохонада ётишга оилавий шароитим имкон бермайди.

Хуллас, кимдан маслаҳат сўраш ва қаердан мадад кутишга ҳайронман. Шу боис сизлардан мендай касалманд, кекса бир аёлга нафақа олишда кўмаклашишларингизни илтимос қиламан. Ўтинчим эътиборсиз қолмаслигига умид қиламан.

Ш. ЮНУСОВА,
меҳнат фахрийси.
Бухоро шаҳри.

● ХАЛҚҚА ҒАМХЎРЛИК

МУРУВВАТДА ГАП КЎП

Бозор иқтисодиётига қўйилган дастлабки қадамлар республика раҳбариятини меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш чора-тадбирларини кўришга ундамоқда. Халқ депутатлари Наманган вилоят Кенгаши раёсати ва ижроия комитети ўз фаолиятида ана шунга алоҳида эътибор беряпти. Ўтган йили ижроком ҳузурида моддий ёрдам жамғармаси тузилган эди. Бу жамғарма асосан вилоятдаги жамоа, давлат хўжаликлари, корхона, ва ташкилотларнинг ихтиёрий ажратмалари ҳисобига ташкил этилди. Қисқа вақт ичида унга 700 минг сўмдан кўпроқ маблағ тушди. Жамғарма фондига Уйчи районидаги «Қизил Ровот» давлат хўжалиги 80 минг сўм, Наманган аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси 15 минг, Чортоқ, Задарё, Гулбоғ, Чуст пахта заводлари, Тўрақўрғон район бош пиллахонаси, «Ўзбеккровля»нинг Поп комбинати жамоалари 10 минг сўмдан, Поп пахтачилик жамоа хўжалиги ва Наманган гўшт-ёғ комбинати 7 минг сўмдан, вилоят аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси 12 минг сўм миқдорида нақд пул ўтказдилар. Вилоят Кенгаши раёсати ва ижроия комитетининг бу ташаббуси жойларда яхши кутиб олиняпти. Жамғарма ўз ҳисобидан фарзандлари Афғонистонда ҳалок бўлган, боқувчисидан ажралган, кам таъминланган оилаларга ҳам моддий ёрдам берди.

Масалан, Наманган шаҳридаги Рафиқ Мўминов маҳаллалик Абдусаттор Бойдадаев ўз миннатдорчилигини шундай деб ифода қилади: «Мен беш фарзанднинг отасиман. Бир неча йилдан буён оғир дард чекаман. Меҳнатга ярамай қолдим. Оилам иқтисодий жиҳатдан қийналяпти. Менга кўрсатилган моддий ёрдам учун ижрокомдан беҳад миннатдорман». Тўрақўрғон районидаги Москва кўчасида истиқомат қилувчи Ачахон Абдуллаевадан келган мактубда шундай жумлалар бор: «Ёшим 80 га тўлди. Ёлғизман, кўзимдан нур, белимдан қувват кетди. Кексайиб, касалманд бўлиб қолганимда ҳукумат жонимга оро киряпти. Яқинда ижрокомдан бир неча киши уйимга келиб ёрдам пули бериб кетишди. Бундай эътибордан, иззат-икромдан бошим осмонга етди!».

Шунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бу йил жамғарма фондини корхоналар, ташкилотлар оладиган фойда ҳисобига камида 150—200 минг сўм кўпайтириш мўлжалланмоқда. Бу эса вилоятдаги 1500-2000 ночор оилага ўртача 100-150 сўмдан моддий ёрдам бериш имконини яратади.

Р. РАСУЛОВ,
халқ депутатлари Наманган вилоят Кенгаши ижроия комитети қошидаги моддий ёрдам жамғармаси масъул котиби.

Ҳ. АБДУЛЛАЕВ,
ижроком референти.

● Фанимиз заҳматкашлари

ФИДОЙИ АЛЛОМА

Ҳаётда шундай инсонлар бўладики, улар эзгуликнинг тамал тошини қўядилар. Фанда янгилик яратиш эса фахрли ва машаққатлидир. Академик Восил Қобулов Ўзбекистонда кибернетика фанига асос солганлардан. Ҳа, иқтидорли олим биринчи ўзбек кибернетик мутахассиси, бу фан тамал тошини қўйган заҳматкаш инсондир.

Олим Тошкент шаҳрида ҳунарманд-тунукачи оиласида таваллуд топди. Ёш мурғак қалбида ҳунарманд бўлишидан кўра фанга иштиёқ кучли эди. Ўрта мактабда ўқиб юрган кезлариёқ у «темир-терсак»лардан ихтиролар қилар, олган билимларини амалиётда синаб кўришга интиларди. Келажакда кибернетик олим бўлишдек эзгу ният унинг қалбида ўша кезлардаёқ пойдевор ҳосил қилган бўлса, ажаб эмас. 1938 йилда билимга бўлган интилиш уни САГУ (ҳозирги Тошкент давлат дорилфунуни)нинг физика-математика куллиётига етаклади. Афсуски, у шу дамларда тўла билим олишга эриша олмади. Кўп ўтмай ватанимиз бошига оғир кулфат тушди — Улуғ Ватан уруши бошланди. Оловқалб йигит урушнинг дастлабки дамлариданоқ жангга отланди. У ҳамиша олдинги сафда бўлишга интилар, эътиқоди мустаҳкам инсонлардан ўрнак олишга одатланганди. Урушнинг оловли дамлари тугади. Жангчи яна она юрти бағрида ўқишни давом эттиришга аҳд қилди. Тошкент темирйўл транспорти муҳандислари олийгоҳида машғулотларни бошлади. Фанга бўлган иштиёқ машҳур олим М. Ўразбоев раҳбарлигидаги Ўзбекистон Фанлар академиясидаги аспирантурага етаклади. Тинмай изланиш, сабот билан билим олиш ўз самараларини бера бошлади. Қалбидаги илмга бўлган қизиқиш энди — 1952 йилда техника фанлари номзоди бўлишдек машаққатли фан сўқмоғидаги дастлабки ютуқларидан бири бўлди.

Восил Қобуловнинг дастлабки илмий иши тўғри бурчакли ясси пластинканинг текис таранг ҳолатини ҳисоблашнинг баъзи бир усулларига бағишланган эди. Истеъдодли олим илмий фаолиятининг бошланиши мамлакатимизда кибернетика ҳисоблаш техникасининг эндигина ташкил қилинаётган ва ривожланаётган даврига тўғри келади.

Кибернетика ва механиканинг фундаментал муаммоларини ишлаб чиқишга бўлган иштиёқ уни СССР Фанлар академияси ҳисоблаш марказининг йирик олими А. Дородинцин етакчи бўлган илмий-тадқиқот ишларида фаол қатнашишга ундади. Таниқли олим ва ажойиб устоз билан ижодий ҳамкорлик Восил Қобуловнинг келажакда машҳур олим сифатида шаклланишида муҳим аҳамият касб этди. Ўша пайтларда олим биринчи бўлиб чегараланган стерженларнинг бўйига, бурама ва кўндаланг тебранишида пластик тўлқинлар фронти тарқалиши ва юксизланишини ифодаловчи алгоритмни яратди. Унга хос бўлган фазилатларидан бири ташкилотчилик ва раҳбарлик фазилатидир. Ташкилотчи олим 1955 йилда жумҳуриятимизда дастлабки ҳисоблаш техникаси ва кибернетикани ўрганишга асос солди.

Шу кезлари Ўзбекистон заҳматкаш олим Восил Қобулов ташаббуси билан жумҳуриятда дастлабки ЭҲМ «Урал-1» ни йшга туширилиши фандаги катта янгилик бўлди. Изланувчан олим эластиклик ва пластиклик масалаларини ечиш устида кунт билан излана бошлади.

У ўзининг тадқиқоти натижаларини 1959 йилда ҳимоя қилган эластиклик ва пластикликнинг динамик назариясини бир ва икки ўлчамли баъзи бир масалаларига таалуқли тадқиқотига оид докторлик диссертациясида умумлаштирди.

Восил Қобулов фанда эришган бундай муваффақиятларида механиканинг кўзга кўринган мутахассислари академик А. Илюшин, Ҳ. Раҳматуллинларнинг берган маслаҳатлари ва ижодий ҳамкорликлари асқотганини ҳамиша таъкидлайди. Ўз навбатида талабчан устоз кибернетика ва ҳисоблаш техникасига ҳавасманд жуда кўплаб иқтидорли ёшларга бу соҳанинг сир-асрорларини кунт билан ўргатди.

Устоз ташаббуси билан жумҳуриятимизда 1962 йилда «Ҳисоблаш техникаси» бўлими, Ўзбекистон Фанлар академияси механика илмгоҳи қошида ҳисоблаш марказ фаолият кўрсата бошлади.

Восил Қобулов моҳир ташкилотчи. Унинг бу фазилати жумҳуриятимизда кибернетика фанининг бунёд бўлиши ва равнақида асосий босқич бўлди. У ҳамиша кашфиёт яратишга, илмга ташна инсонларга янги-янги имкониятлар яратишга ҳаракат қилди. Ана шундай эзгу ният билан устоз шогирдлари ҳамкорлигида Ўзбекистонни Автоматик бошқарув-тизимини (АБС) яратиш бўйича ягона методик асосларини ишлаб чиқди.

Механика, кибернетика соҳасидаги илмий тадқиқотларнинг янги методларини яратишга интилиш, назарий масалаларни амалиёт билан боғлай билиш устоз илмий фаолиятининг асосий белгиларидир. Унинг узлуксиз муҳит механикаси назариясига кибернетика нуқтаи назаридан ёндашиш ғояси ҳозирги замон кибернетикасининг янги йўналишларидан бири — узлуксиз муҳит механикасини алгоритмлашга олиб келди. Бу назария техника, биология, иқтисодиёт ва шу кабилар бир қатор соҳалардаги муҳим масалаларга кенг татбиқ қилинмоқда. Саркор олим ўз атрофига қобилиятли ёшларни жалб қилиб, мамлакатимизда машҳур бўлган илмий мактаб — Алгоритмлаш Тошкент мактабини яратди.

Фаннинг машаққатли сўқмоқларидан матонат билан ўтган иқтидорли олим жумҳуриятимизда кибернетика фанини ривожлантириш, бу соҳанинг малакали кадрларини тайёрлаш, халқ хўжалигини ривожлантиришда амалий масалаларни ҳал этишда кўмаклашиш мақсадида Ўзбекистон Фанлар академияси ҳисоблаш маркази кибернетика илмгоҳи базасида Ўзбекистон Фанлар академияси «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасини ташкил этишда ташаббус кўрсатди. У ўзининг илмий ташкилотчилик қобилиятини жумҳуриятимиз кибернетика фанининг равнақи учун бахшида этди. Ҳозирги кунда «Кибернетика» илмий ишлаб-чиқариш бирлашмаси Иттифоқ миқёсидаги фан марказига айланди. У ҳамиша шогирдлари билан ҳамкорликда илмий ишларни бажаришга интилади. Бунинг натижасида «Узлуксиз муҳит механикасини алгоритмлаш» иши Абу Райҳон Беруний номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотига сазовор бўлди.

Жамиятимизни таназзулга олиб келган турғунликнинг асоратлари фанни ҳам четлаб ўтмади. Неча-неча соф виждонли олимлар бегуноҳ қоралландилар. Ана шундай қисмат Восил Қобулов ҳаётида ҳам юз берди. «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятига ишончсизлик билан қаровчилар ҳам топилди. Текширув устига текширувлар, асаббузарликлар бошланди. Узоқ тортишув ва муҳокамалардан сўнг ҳақиқат тикланди. Ҳақиқат эгилади-ю, синмайди. Ҳақ қарор топди. Лекин умрини фанга бағишлаган неча-неча истеъдодли инсонларнинг қалби жароҳатланди.

Олим ана шундай ҳаёт синовларидан ҳам сабр-бардош билан ўтди. Лекин у ортга қайтмади, ҳамиша ўзининг ҳам, ҳамфикрларининг ҳам ҳақлилигига, адолат улар томонида эканлигига ишонч билан яшади.

Фанга ўзининг бутун онгли умрини бахшида этишга қарор қилган фидойи инсон ҳамон ёшларга узтозлик қилмоқда.. Неча-неча фан жафокашлари у босиб ўтган сўқмоқлардан дадил бормоқда...

Т. РАШИДОВ,
Республика Фанлар академиясининг вице-президенти, академик.

Э. ЁҚУБОВ,
Республика Атамашунослик қўмитаси техника фанлари бўлимининг илмий котиби, техника фанлари номзоди.

• 1991 йил — Навоий йили

ШОИР ҲУЗУРИДА БИР ОҚШОМ

Алишер Навоий яратган асарлар олижаноб фикру муддаолари, юксак бадиияти билан инсонни улуғлайди. Улуғ шоир асарлари ич-ичидан, мағзи-мағзидан умумбашарий ғоялар билан нурланган. Унинг қаҳрамонлари — турли миллат, турли диёрларнинг фарзандлари. Улар эзгулик, меҳру муҳаббат, дўстлик ва садоқат йўлида курашиб, турли-туман тўсиқларни мардона енгиб ўтадилар, адолат тантанасига интиладилар. Инсонийлик ва муҳаббат достонлари гулдастаси мислсиз «Хамса», теран фалсафий ғазалиёт мажмуаси порлоқ «Чор девон», илму ҳикмат, тариху тадқиқот инжулари ҳисобланмиш қанча-дан-қанча дурдона китоблар бу фикрнинг исботидир.

Бу кичик бир лавҳада бир оқшом пайти Навоийнинг кичик бир ғазаллар китобчасидан олган таассуротимнигина ўртоқлашмоқчиман, холос. Ҳар бир ғазал катта бир мўъжиза. Уларни тўлалигича таҳлил этишга уриниш ниятим йўқ. Улардаги айрим фавқулодда гўзал ўхшатиш ва муболағаларнигина ўқувчига яна бир эслатишни истардим. Бу ғазалларда қалин сочилиб ётган минглаб бадиий санъатларни ўқиш, мағзини чақиш, ўзингча таҳлил этиш нақадар мароқли. Кенг ўқувчилар оммаси маъносида олиб қараганда, бу дурдоналардан ҳамиша ҳам чуқур баҳрамандмиз деб айтиб бўлмайди, албатта.

Бениҳоя гўзал, табиатдаги бор чиройни ўзида мужассам этган, шўху бепарво ошиққа, ситами беҳаду бепоён, ағёрга меҳрибону вафоли Ёрнинг сурати ва сийрати хусусида битилган минглаб асил жавоҳир мисралар дунёда бир борагина айтилиши мумкин. Мисолларга мурожаат қилайлик. Ёр куйида сарсону саргардон, ёр васлига интизору мунтазир ошиқнинг аҳволи, орзу-умиди шундайдир:

Кезармен кўйида йиллар назар ҳолимга солгай деб.
Агар ўлдирса қоним ранги тупроғида қолгай деб.

ёки:

Бир ой ўтди мени маҳзунга бир ой интизоринда,
Ки не кўнглум эрур ҳушунда, не кумуш қароринда.

Бу байтда «бир ой» сўзи икки маънода, яъни «бир гўзал» ҳамда «бир ой» вақт маъносида келмоқда.

ёки:

Соқиё, айлаб карам тутдинки жоми Жам юзин,
Юз ғамим даф айладингким кўрмагайсан ғам юзин.

Бу ўринда мисра бошидаги «юз ғамим» сўзи шу мисра охирида ғам юзин бўлиб келмоқдаки, маъно товланиши ўқувчини ром этади.

Яна ёр кўйида овора ошиқнинг олий хаёли:
Кўйида тоше тилармен, кўйгани бош остига.

Ёр кўчасида ётган биттагина оддий тош ошиқ учун шу қадар муқаддасу мўътабарки, у токи тирик экан ўша тошни боши остига ёстиқ қилиб ётишни, ўлганидан кейин эса боши устига — қабри тепасига қўйишларини орзу қилади.

Навоий ўзининг «Шоир аҳволи ва шеър муболағаси хусусида» деб номланган маснавийсида Саъдию Ҳофизу Фирдавсий асарларидаги теран маънолардан олган завқу шавқини ёзиб, айниқса Фирдавсийнинг «Шоҳнома»сидаги бир муболағадан нақадар мутаассир бўлганлигини уқтириб, мисоллар келтиради:

Зи сумми сутурон дар ин паҳни дашт
Замин шаш буду осмон гашт ҳашт, —

яъни шундай қалин қўшин ўтдики, отлар (туялар) туёғидан кўтарилган чанг-ғубор етти қават ерни олти қаватга тушириб, етти қават осмонни саккиз қават қилиб юборган эмиш... Ўтмишдорларимиз асрлар давомида ардоқлаб келган бу анъанани давом эттириш нақадар хайрли иш. Ҳофизхонлик, бедилхонлик, навоийхонлик, фузулийхонлик каби нафосат соҳалари қанча кенг ёйилса, шунча яхши. Яна антиқа муболағаларни кўздан кечирайлик:

Тенгри бермиш ул пари пайкарга андоқ тор оғиз,
Ким киши билмаски анда йўқдурур ё бор оғиз.

ёки:

Ёр оғиз очмасга дардим сўрғали топдим сабаб:
Кўп чучукликдан ёпушмишлар магар ул икки лаб.

Биринчи байтда — ёрнинг оғзи шу қадар нафис, шу қадар кичикки, унда оғизнинг бору йўқлигини илғаш қийин. Иккинчи байтда — ёр аҳволу дардимни нега сўрмайди деб ўйласам, ғоятда ширинлигидан унинг икки лаби бир-бирига ёпишиб қолган эмиш!

Энди ёрнинг сочи таърифида айтилган фикрига қулоқ солайлик:

Гиреҳ-гироҳ чу тугарсен оёғингга тушар соч,
Гиреҳларин чу ечарсен тушар қулоч-қулоч.

Ёр сочларини бошига турмаклаб ташлаганда оёғига тушар экан, агар ечиб юборса борми — қулоч-қулоч ерга ястанади. Узун соч — гўзаллик белгиси сифатида тавсиф этилмоқда.

Мана бу уч муболаға эса ошиқнинг узоқ ҳижрон кечасидаги ҳолату изтиробларини аниқ ҳис этишимизга ёрдам беради:

Таҳаррук қилмади ҳажр оқшоми чарх,
Сиришкимдин магар балчиққа ботди.

Кеча ошиқ шунча кўз ёши тўкибдики, бундан олам уйи балчиққа ботиб, фалакнинг чархи айланмай қолибди. Ҳижрон кечасининг даҳшати бу.

Не тушки, ҳажр балосин кўрарда сескансам,
Укилдамоқ била қўшнини уйғотур юроким.

Ҳижрон балосини тушида кўргандаёқ, даҳшатга тушиб, сесканиб юраги гупиллаб уриб, қўни-қўшнини уйғотиб юборадиган шоир (ошиқ) ўз кўнглининг табиий ҳолатини шундай тасвирлайди:

Занбурнинг эви каби кўнглим тешук-тешук,
Лаълинг хаёли ҳар тешук ичида бол экан.

Ошиқнинг тешик-тешик бўлиб кетган қалби худди ари уяси мисолидир. Ҳар тешик ичида ёр хаёли болдай ширин жой олмиш... Биргина мутолаа чоғида кўзга ярқираб ташланувчи бу хил мисолларни яна истаганча келтираверииш мумкин. Бу хазинанинг охир-адоғи кўринмайди. Сизни ҳар қадам, ҳар лаҳзада бир мўъжиза лол этаверади. Наҳот бир инсоннинг тасаввурида шунча дунёлар чаппор уриб айланиб ётиши мумкин, деган ҳайрат сизни бир дақиқа ҳам тарк этмайди. Юқорида келтирилган мисоллар бепоён ижод уммонининг бир рангга оид тўлқинларигина, холос. Яна қанчадан-қанча маъною ҳиссиёт, бойликлари унинг теран қаърида қайнаб, мавжланиб ётибди. Биз бу улуғ баҳрнинг соҳилларида юриб, унга эндигина қармоқ ташлаб кўраётган, ҳали кўп сиру асрорларидан воқиф бўлмаган бир ҳолатдамиз десам шаккоклик бўлмас.

«Одами эрсанг демагил одами, оники йўқ халқ ғамидин ғами», «Олам аҳли, билингизки, иш эмас душманлиғ, ёр ўлинг бир-бирингизгаким, ёрлиғ эрур иш» каби буюк инсонпарварлик ғояларини тараннум этган улуғ шоиримиз ижодини мукаммалроқ ўрганиш, ундаги мислсиз санъатлардан чуқурроқ баҳраманд бўлиш—маънавий эҳтиёждир. Мактаб ва олий билимгоҳлар дастурида мазкур асарларнинг воқеаси, шарҳи ва ғоявий йўналишини ўрганиш билан бирга, бу асарлар санъатини билишга доир қўшимча дарсу соатлар киритилса айни муддао бўлур эди.

НАВОИЙ ДУНЁСИ

Бул кеча кездим Навоийнинг ғазал дунёсида,
Тонггача қолдим тафаккурнинг гўзал дунёсида.

Сарвқадларнинг томошоси кўзимни лол этиб,
Зулфлар хушбўйининг юрдим асал дунёсида.

Чеҳралар гул-гул ёниб, гулшанни равшан айламиш,
Осмон аршида эрдим ё Зуҳал дунёсида.

Ҳар ғазалким, байтида гардун ўзи чоппар урар,
Истиора, ташбиҳу — ҳикмат, масал дунёсида.

Томчида офтоб мисол инсон жаҳони товланур,
Бунча бўлмас сарбаланд инсон амал дунёсида.

Бир хазоинул маонийким, поёну ҳадди йўқ,
Барча фикру барча ҳис мавжуд қамал дунёсида.

Васл бору ҳажр бордир, бахт бору дард бор,
Чун Навоийдек абад бирлан азал дунёсида.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

АХБОРОТ

ҒАМХЎРЛИК

● Қарши районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигида жумҳурият Президентининг Фармонига биноан аҳолига ғалла берилди.

2 мингта шахсий хўжаликка 200 тонна дон тарқатилди. Шу муносабат билан Қоратепа қишлоғидаги эски тегирмон таъмирланиб чиқилди. У кунига 2 тонна ғаллани ун қилаяпти. Тегирмонни тажрибали механизатор Шоим Опалов ишлатмоқда.

ДОРИХОНАДА БАР

● Қарши пахта тозалаш заводи қошида янги дорихона қурилиб битказилди.

Бу ерда мамлакатимизда ишланган ҳамда Руминиядан келтирилган жиҳозлар ўрнатилди Шифобахш тоғ ўсимликларидан салқин ичимликлар тайёрлаб, беморларга сотадиган бар ҳам очилди.

М. КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• Ҳаракатда — баракат

● Бекобод районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги маъмурияти меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан бир қатор тадбирларни амалга ошираётир. Бу эса ўз навбатида одамлар кайфиятини кўтаришга, бинобарин иш самарадорлигини оширишга хизмат қилаётгани яққол кўринмоқда.

РАҒБАТГА ЯРАША МЕҲНАТ

Нарх-навонинг кўтарилиб кетиши деҳқонлар турмушини қийинлаштирмасдан қолмади, албатта. Буни бироз бўлсада енгиллаштириш энг муҳим вазифадир. Бунинг учун ёрдамга муҳтож ва моддий ночор кишиларга моддий жиҳатдан кўмаклашиш даркор. Жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Ҳ. Бўрибоев билан партия ташкилоти котиби Ф. Холиқулов худди шундай фикрга келишгач, уни бошқарув мажлисига қўйишди. Яхши таклиф, соғлом фикрни ким қувватламайди, дейсиз. Мажлис қароридан сўнг моддий ёрдамга муҳтож кишилар ариза кўтариб кела бошладилар. Улар орасида ер участкаси олиб қурилишни бошлолмаётганлар ҳам, тирикчилик учун нафақаси етмаётганлар, қаровчиси йўқлар ҳам бор эди.

Шу йилнинг ўтган ойларида жамоа аҳлига моддий ёрдам тариқасида эллик минг сўм тарқатилди. Қарилик нафақаси кам 115 нафар фахрийга 50—70 сўм атрофида қўшимча пул берилди. Компенсация учун тўланаётган ҳақ бу ҳисобга кирмайди. 12 киши ўрта ҳисобда 200 сўмдан ёрдам пули олди. Ночор оилаларнинг ҳар бирига кўрсатилаётган ёрдам 90 сўмданга ёки жами 3740 сўмга тўғри келди. Баҳоли-қудрат, деганларидек ҳар бир деҳқоннинг тушлиги учун кунига 60 тийиндан пул тўлашга ўтилди. Бу ойига ҳар бир жамоа аъзосига 18 сўмдан ёрдам берилмоқда, демакдир.

Ер участкалари олиб, уй-жой қура бошлаганларга ҳам юқоридагидай кўмак берилаётир. Шу пайтгача 118 кишига 236 минг сўм пул тўланди. Бу — ҳар бир деҳқон ҳисобига икки минг сўм ўтказилди, деган гапдир. Қарз олганлар уни ўн йил муддат ичида фоизсиз хўжаликка тўлашлари мумкин.

Бундай ғамхўрликка жавобан пахтакор ва сабзавоткорлар ғайратига-ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзматова бошлиқ бригадада ғўза парвариши, айниқса намунали олиб борилмоқда.

Айни пайтда хўжаликда пахта йиғим-теримига даҳлдор барча юмушлар ниҳоясига етказилди.

А. МАННОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Самарқанд трикотаж буюмлари фабрикасининг ўров-тўқув цехи ишчилари 8 ойлик план-топшириқларини муддатидан илгари бажаришди.

— Меҳнат интизомига эътиборни қаратганимиз ютуқларимиз гарови бўлди, — дейди цех устаси Комил Алиев. — Дарвоқе, маҳсулотларимизнинг асосий қисми сифат тамғаси билан чиқди.

СУРАТДА: (чапдан) цех устаси К. Алиев шогирдлари С. Полвонова ва Р. Шукуроваларга касб сирларини ўргатмоқда.

Ғ. АЛИЕВ туширган сурат.

АЛГОРИТМ ҲАР ИШДА КЎМАКЧИ

2 сентябрь куни Тошкентда «Алгоритмлашнинг ҳозирги муаммолари» мавзуида конференция очилди. Расман у республика конференцияси деб аталса ҳам, аммо аслида, Бутуниттифоқ учрашувига айланиб кетди. — Унда Ўзбекистон олимлари билан бирга Москва, Ленинград, Киев, Олмаота, Бишкек, Душанбе, Воронеж, Запорожье, Иркутск, Қозон, Новосибирск, Свердловск, Харьков, Чимкент ва бошқа шаҳарларнинг вакиллари қатнашмоқдалар. Бу ўринда илмий марказлардан ҳар бирини эслатиб ўтгимиз келади: «мамлакатнинг етакчи илмий марказлари ўзларининг янги ишлари, хулосалари, режалари ҳақида алгоритм ватани»да ахборот беришни ўз бурчлари деб ҳисобладилар, чунки «Алгоритм» атамаси буюк юртдошимиз Ал-Хоразмий номидан келиб чиққан.

ЎзТАГ мухбири.

• Қизиқ гаплар

БЕДАВОНИНГ ДОРИСИ

«Картошка шарбатини ичинг. Сиз кўпгина касалликлардан фориғ бўласиз». «Пхеньян синмун» рўзномаси ана шундай, деб таъкидламоқда. Шифобахш ичимлик ҳақида ёзилишига қараганда, картошка шарбатидан қанд касаллиги, ошқозон яраси, қон босими ҳамда жигар ва буйраги хаста кишилар кўпроқ наф кўрар эканлар. Энг муҳими, бундай шарбат ёрдамида бедаво дард — ракни ҳам бартараф этиш мумкин эмиш. Маълумки, картошка шарбатида тетиклаштирувчи моддалар кўп. Шунингдек, С дармон-дорисига бой бўлади. Боиси, бундай модда ва дармон дорилар ракни юзага келтирувчи хужайраларни даф этишга йўл очади.

Картошка шарбатини тайёрлаш учун 2 та ёки 3 та каттароқ, бўлмаса, 3 та ёки 4 та майдароқ картошкани ювиб, арчгач, кўзчаларидан тозалаб, майда тўғраш ёки майдалагичдан ўтказиш лозим. Бир стакан шарбатни эрталаб ва кечқурун, овқатланишдан 30-60 минут олдин ичиш керак бўлади.

ТИШ ОҒРИГАНДА

Маълумки, тиш оғриғи иситмасиз азоб ҳисобланади. Бундай пайтларда ҳар доим ҳам шифокорга мурожаат этилавермайди. Шунинг учун тиш оғриғини олдини олиш ёки босиш йўллари ҳақида кўпгина тавсиялар бор. Жумладан, мармарак гули қайнатмасини илиқ ҳолда оғизда ушлаб туриш ва ҳар ярим соатда тўрт марта қайтариш кўпроқ фойда беради. Шунингдек, бир япроқ тўнғиз ёғини тишнинг оғриётган жойига босиб, 15-20 минут ушлаб туриш ҳам ҳосиятли кечади. Бордию тишингиз оғриётган томондаги қулоғингизга от-қулоқ илдизидан озгинасини қўйсангиз, ярим соатлардан кейин оғриқ қолади. Майда тўғралган саримсоқ пиёзни қўлнинг юрак тепишини ўлчанадиган жойига (тиш оғриётган томонга тескари) босиш ҳам оғриқ қолдирувчи омиллардан ҳисобланади.

• Тадбиркорлик ва хўжаликни бошқариш

Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида бу иқтисодиёт тартиботлари ҳозирнинг ўзидаёқ муайян даражада кишиларимиз турмушида акс эта бошлади. Нарх-наво ошган, энг зарур маҳсулотлар тақчиллиги кучайган кезларда ҳар бир оиланинг моддий турмуши ҳамда техникадан тортиб ўғитгача барчаси қимматлашган дамда бу оила билан бевосита боғлиқ бўлган хўжаликнинг иқтисодий тарзи жиддий ўзгаришларни бошидан кечирмоқда. Хўш, иқтисодий қийин вазиятдан қутулиш учун хўжаликларда қандай чора-тадбирлар кўрилмоқда?

ЎЗ КУНИНГНИ ЎЗИНГ КЎР

ЧЎЛДА ЯШАШ ОСОНМИ?

Жиззах вилояти Дўстлик районидаги Қосим Раҳимов номли давлат хўжалигига бизни худди шу савол етаклаб келди. Хўжаликда истиқомат қилаётганларнинг оддий фуқаросидан тортиб мансабдор раҳбаригача барчаси чўлқуварлар, яъни соддароқ қилиб айтганда, улар асли бошқа ердан кўчиб келишган. Бири боғини, иккинчиси ҳовлисини қолдириб, бу ерга келган бўлса, яна бири ҳеч нарсаси бўлмаганидан келган. Лекин барчаси меҳрибон ота-онаси бағридан, қадрдон қишлоғидан оёқ узиб келишган. Хўш, уларни бу айриликқа ким ва нима мажбур қилган? Ёки чўлнинг қайси жозибадор кучи ўз бағрига чорлай олди? Мабодо бу ерда ишлаш осон, яшаш мароқлимикан? Хуллас, буларнинг сабаби нимада?

Дастлабки танишувимиз аҳолини ун билан таъминлашга кўмаклашиш мақсадида қурилган тегирмонни бориб кўришдан бошланди. Тегирмон электр қуввати билан ишларкан. Кунига икки тонна унни бемалол тортиб бера олади. Маҳсулот ишлаб чиқариш учун хом ашё — буғдой масаласи ҳам ҳал этилган. Хўжалик ўзи етиштираётган доннинг 300 тоннасини аҳолига сотади. Кишилар эса буғдойни тегирмонда тортқизиб ун қилиб олишади. Демак, хўжалик меҳнаткашларининг йонсиз, оч қолмаслигига кафолат бор. Бу эса энг муҳими.

Бир килограмми 3,5 сўмдан бўлган пахта ёғи жон бошига ярим килограммдан ўлчаб берилаётган ва шу ҳам гоҳ топилиб, гоҳ топилмаётган бир кезда сервитамин ва хуштаъм ўсимлик ёғи килограммини беш сўмга сотиб олиб, тановул қилишга не етсин! Кунига 70 килограмм ўсимлик ёғи ишлаб чиқараётган жувозхона ҳам бугунги кунда бу ерлик чўлқуварларнинг оёқ узмас масканига айланган. Улар ўзлари етиштирган деҳқончилик маҳсулотлари — кунжут, кунгабоқар сингари мой берувчи экинлар ҳосилини шу ерда ҳайдатиб, уйга ёғ олиб қайтишади. Бир коса оби явғон ташвиши уларни қайғуга ботирмайди...

Оз бўлсада кунига 250 — 300 та йирик бетон ғишт ишлаб чиқараётган кичик цехни айтмайсизми? «Зоримиз бору, зўримиз йўқ» дея юқоридан мурувват кутиб ўтиргандан кўра, шу ҳам яхшида, ахир. «Ҳеч бўлмаса кемтикни бекитиб, йиртиқни ямашдек зарурatга ишлатамиз, — дейди бу ҳақда хўжалик партия қўмитаси котиби Маҳкамбой ака Ўроқов. — Мен шу ерга ишга келганимга икки йил бўлаяпти. Лекин давлат томонидан биронта уй қурилганини эслай олмайман. Демак, бизга биров уй қуриб бермас экан, энди ўзимиз қуришимиз керак». Ғишт қуювчи ускуна-механизмлар ҳам турли жойлардан йиғиб келтирилишига қарамай, бу цехни кенгайтириш мўлжалланмоқда. Ҳозирги цех эса уй-жой муаммосини ҳал қилиш йўлидаги илк қадам, холос.

«Уста» ширкатига кирган киши ўзини бемалол Тошкентнинг Эски жўва бозоридаги ҳунармандлар растасида юрибман, деб ҳис қилиши мумкин. Чунки бу ерда рўзғор учун керакли буюмларнинг барчаси муҳайё. Сандиқ дейсизми, эшик ёки ромми, қисқаси, кетмондастадан тортиб тахта-ўқловгача жами 18 хил буюм ишлаб чиқарилади бу ерда. Исми жисмига мос бу ширкат моҳир ҳунарманд Пўлат Елғошев оиласига қарашлидир.

— Мана, кўринг, — дейди Маҳкамбой ака қўлидаги ёғочнинг юпқа пўстлоғидан бир хилда эшилган ипларни кўрсатиб, Булар илгари Россиядан келтириладиган ёғочлар орасида бўларди. Бу ер аввал омборхона бўлгани учун ёғочлар ишлатилгач, юпқа пўстлоқлари чиқинди сифатида бир бурчакка уюб ташланарди. Ҳозир эса мана шундан ҳунармандларимиз оҳаклашда қўлланиладиган шчётка тайёрлашмоқда...

Хўжаликда яқиндан бошлаб яна уч тармоқ—қуёнчилик ва қундуз фермасига ҳамда паррандачилик фабрикасига асос солинмоқда. Хўжалик марказига туташ кенг текисликда қурилаётган янги комплекс — фабрика ва ферма бинолари янги қимматбаҳо қурилиш материаллари ҳисобига эмас, балки маҳаллий ресурслар — яроқсиз лотоклар, эски шийпон блоклари ҳамда бузилган иморатлардан чиққан ғиштлар ҳисобига қад ростлаяпти. Бу усул ортиқча чиқимдан, бурдсиз харажатлардан қочишга имкон беради. Асосий тармоқлар ҳисобланмиш пахта, ғалла, мева-сабзавотдан олинадиган даромад билан қарийб баравар фойда олиш мўлжалланган бу уч тармоқ қурилиши тежамкорлик билан олиб борилаяпти. Тадбиркорлар жўжаларни синиқ каравотлар сеткасида ўстиришяпти. Қундузлар уяси устини эса тележканинг яроқсиз тўрлари билан бекитишган.

Ҳозир инкубацияда очирилаётган жўжаларнинг ҳар донасини аҳолига икки сўмдан сотиш эвазига 6320 сўм соф фойда кўрилди. Уйларидан тухум олиб келишса, хўжалик аъзоларига ҳам инкубацияда жўжа очтириб берилади. Чунки маҳаллий товуқ тухумидан очирилган жўжа табиий иқлим шароитига мос бўлиб, уни ўстириш ҳам анча осон кўчади. Қуён ва қундузларнинг кўпайиши хўжаликнинг ўзида мўйнадан телпак, ёқа ва пўстин тикадиган цех ташкил қилишдек иккинчи муаммони кўндаланг қўйди. Бу муаммонинг ҳам ечимига киришилиб, цех қурилмаси олиб келинди.

ЕТАКЧИЛАР ЕЛКАДОШ БЎЛСА...

— Бизда раҳбарлардан ўз вазифасини масъулият билан бажариш қаттиқ талаб қилинади, — дейди Маҳкамбой ака Ўроқов. — Партия йиғилишида шундай келишиб олганмиз. Ҳар бир раҳбар коммунист лавозимидан қатъи назар ўз соҳасидан ташқари, касбига яқинроқ бир юмушни бажаришни ўз зиммасига олган. Бу партиявий топшириқ бўлиб, унинг ижроси албатта текширилади. Шунингдек, бу юмушни бажаришда у бирор қийинчиликка дуч келса, унга биргалашиб ёрдам берамиз. Яқинда шундай воқеа бўлди. Қурилаётган цехларнинг барчаси — тегирмондан тортиб мева қуритиш ва пахта тозалаш ускунасигача электр қуввати билан ишлайди. Булар навбат билан ишга тушавергач, хўжаликни таъминловчи трансформаторнинг қуввати етмай қолди. Қўшимча трансформатор ахтаришга мажбур бўлдик. Трансформатор ҳеч қаерда йўқ эди. Кирмаган идорамиз қолмади. Раҳбарлар бирлашиб ҳаракат қилдик, олти ой деганда охири топдик...

Котибнинг гапларини тинглар эканмиз ишласа, эл учун елиб югурса, имкон қидирилса, бўлар эканку, деган фикр хаёлимиздан ўтди. Ўз вазифасини фақат буйруқ, кўрсатма беришдан ёки чўт қоқишдан иборат деб билган раҳбарларнинг айнан шундай иш услуби оқибатида хўжаликлар иқтисоди «ўтириб қолиб» шу кунларга келиб қолмадикмикан? Начора, қаёққа бош урмайлик барибир ўзимиз пиширган ошни ўзимиз еймиз. Вақт олий ҳакам эканки, кечаги хатоимизни унинг ўзи тўғрилаяпти. Балки бугунгисини эртага тўғрилар. Лекин, нима бўлганда ҳам ишлаш керак.

«Оқ олтин» ширкатига келганимизда, ширкат бошқарувчиси Мамарасул Қиличев шу ерда экан. У бизни шийпон ёнидаги ертўлага олиб тушди. Ажойиб, кавланган ерга иккитадан тўртта яроқсиз лоток бири-бирига ёпилиб, тупроқ билан кўмилган. Лотокларнинг икки чеккасига ёғочдан сўкчаклар ўрнатилган бўлиб, орасидан одам юриши учун жой ҳам қолдирилган. Уни қуриш учун ортиқча харажат сарфланмагани шундоқ ҳам кўриниб турибди. Бироқ аҳамиятли жиҳати шуки, темир-терсак нархи ҳаволаб кетган, музлатгичлар топиш амри маҳол бўлган пайтда хўжалик ўзи етиштирган мева-сабзавотни шу ерда сақлайди.

— Ота-боболаримиздан қолган маҳсулот сақлаш усулининг ташкилотчиси директоримизнинг ўзи, — деди сўровимизга жавобан Мамарасул ака.

Зеро, хўжаликда умумий ҳажми 150 тонна бўлган мева-сабзавотни сақлашга мўлжалланган ертўлалар қуришга киришилгани ҳазилакам гап эмас.

ХЎЖАЛИК АҲЛИ ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК ЁКИ АЙРИМ МУАММОЛАР ХУСУСИДА

Биз атайин деҳқончилик, бу соҳада эришилган ютуқлар, камчиликлар ҳақида тўхталмадик. Табиат бу йил хўжалик деҳқонларини сийлаб, уларнинг экинига зарар етказмаганини, ғўзалар бултургидан 20 кун эрталигини эшитгач, 3148 гектар пахта майдонидан, 65 гектар сабзавот ва 200 гектар ғаллазордан мўл ҳосил олинишига шубҳа қилмадик. Чунки, бир бурда нонини ҳам ҳалол топиб ейишга ўрганган заҳматкаш деҳқоннинг ризқи ўзига ижарага берилган даласида. Шу боис у тер тўкиб ишлайди. Рўзғорим бут бўлсин, бола-чақам зор бўлмасин, деб ҳамон белгиланган режани ўйлаб меҳнат қилади. Режа бажарилмас экан нон йўқ. Демоқчимизки, хўжаликда амалга оширилаётган тадбирларнинг барчаси озми-кўпми барибир деҳқонлар меҳнатининг самараси. Негаки, бу қурилишлар ортиқча етиштирилган маҳсулотлар эвазига олинган фойда ҳисобидан барпо этилмоқда.

Қолаверса, йил бўйи ишлаб ҳам баъзида ейишга ҳеч нарса тополмаётган деҳқоннинг хўжаликдан нималар олаётгани кўпроқ қизиқтирарди бизни. Шу боис ҳам касаба уюшмаси раиси Зайниддин ака Мисиров билан суҳбатда кўпроқ хўжалик аҳолисини ижтимоий ҳимоялаш борасида қилинаётган ишлар билан қизиқдик.

Хўжаликда 150 дан ортиқ нафақа олувчи бўлиб, мабодо улар нафақаси миқдори юз сўмга етмаса, шу миқдоргача бўлган қисмини хўжалик тўлар экан. Шу сингари 28 нафар Қаҳрамон она хўжалик ҳисобидан 50 сўмдан қўшимча нафақа олаётган бўлишса, ўз қаровчисини йўқотган 11 аёлга 40 сўм атрофида ёрдам пули берилаяпти. Аҳоли уй-жой қуриши учун 32,06 гектар ер ажратилди. 52 кишига участка берилди. Уруш қатнашчилари, байналмилалчи жангчилар ва 43 ўқитувчига уйлари шахсий қилиб расмийлаштирилди. Икки йил мобайнида 70 кишига арзон нархда мол сотилди. Аълочи ўқувчиларга 50 сўмдан стипендия бериш аллақачон йўлга қўйилган. 21 киши санаторий-профилакторийга, 150 дан ортиқ одам туристик саёҳатга бориб келишди.

Тўғри, бу қатор далиллар раҳбарнинг ўз вазифасини ва жумҳурият Президенти Фармонларини бажараётганидан далолат, холос. Кези келганда, шу ишлар учун елиб югураётган раҳбарларнинг ҳал этилиши ўзларига боғлиқ бўлмаган масалаларда зорланишларини ҳам айтиб ўтмоқчимиз. Масалан, бензин, яшчик сингариларнинг ўз вақтида келтирилмаслиги кўп ишларнинг белига тепмоқда. Шартномаларнинг амалга ошишидаги чигалликлар ҳам ҳафсалани пир қилаётир. Директор Қулмирза Қамбаровнинг айтишича, 1990 йил 28 ноябрда Тошкент шаҳрида Ҳиндистоннинг «Датамейшн» фирмаси билан Қосим Раҳимов номли давлат хўжалиги ўртасида қўшма корхона ташкил этиш бўйича ҳужжат имзоланган. Мабодо, бу аҳдлашув амалга ошса борми? Унда, ҳар сменада 15 тонна мева-сабзавотни қайта ишлаб, консервалаб шиша идишга жойлайдиган ҳамда 10-15 минг тонна пахтани қайта ишлайдиган қувватлар иш бошлайди. Хўжалик иқтисодиёти юксалишига яна бир замин пайдо бўлади.

Бироқ бевосита алоқалар ўрнатиш имкониятининг ҳамон йўқлиги ишнинг юришиб кетишига йўл бермаётир. Бу масаланинг ечими эса ўз-ўзидан чет тилини биладиган мутахассис заруратини кўндаланг қўяяпти. Хўжалик раҳбарларининг Тошкент Шарқшунослик олий билимгоҳининг ҳинд тили бўлимида ўқиётган шу ерлик талабани эслашгани ҳам ўша заруратни ўйлаётганларидан далолатдир.

Зотан, жавоб қидирган барча саволларимизга бу ерлик чўлқуварлар жавоби энди аён. «Қаерда яшасанг ҳам, ўз куннингни ўзинг кўр!» Бу турли идора ва корхоналарга қатнайвериб, катта кичик раҳбарлардан нажоту мурувват кутавериб, яхши натижага эришолмай, охири ўзлари ишга киришган, хўжалик етакчиларининг ва барча шу ерлик чўлқуварларнинг бугунги шиоридир. Мақсад эса қандай йўл билан бўлмасин, ўз кучлари, ўз имкониятлари билан аҳоли турмушини, одамлар тирикчилигини биргалашиб яхшилаш, хўжалик иқтисодиётини кўтаришдан иборат.

Ш. РЎЗИЕВ,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.

ҚЎНҒИРОҚЛАР ЖИРИНГЛАЙДИ

ҲАММАСИ БОЛАЛАР УЧУН

Сергели районидаги 305-умумтаълим мактаби ўқувчилари янги ўқув йилини завқ-шавқ билан бошладилар. Билимлар куни арафасида топширилган янги мактаб ўқувчилар ихтиёрига берилди. Бу ерда болаларнинг ўқишлари учун барча шароит мавжуд. Иккита спорт залида бадантарбия дарсларини бемалол ўтказишлари, экология хонасида эса атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида қайғуришлари мумкин. Болалар кутубхона ва бошқа жиҳозлардан ҳам самарали фойдаланмоқдалар.

НАВОИЙНИ ШАРАФЛАБ

Алишер Навоий номли республика нафис санъат мактаби дастлабки сабоқни улуғ алломага бағишлади. Бу ерда Алишер Навоийнинг 550 йиллигига бағишланган митинг бўлиб ўтди. Мактаб ҳовлисида алломанинг ёдгорлиги очилди.

Республикамизнинг барча вилоятларидан келган иқтидорли ёшлар адабиёт, тарих ва санъатнинг сирларини ўрганишга киришдилар. Уларга мактаб ўқитувчилари билан биргаликда таниқли шоирлар, олимлар, санъатшунослар ҳам дарс ўтадилар.

ҲАМКОРЛИК

Тошкентдаги 50-мактаб ўқувчилари дастлабки кунларданоқ фан чўққиларини эгаллашга интилмоқдалар. Мактаб жамоаси пойтахтимиздаги кўпгина олий ўқув юртлари билан ҳамкорлик туздилар. Бу ерда ўқувчилар мантиқ ва ўйин, этика ва эстетика, ихтисослашган фанлар бўйича ҳам сабоқ олмоқдалар.

Ўқувчилар айрим фанлар бўйича олий ўқув юртлари муаллимларининг маърузаларини тингламоқдалар, улар билан баҳслашмоқдалар.

«МУРАББИЙ»

Наманган вилоятида ҳам билимлар куни шодухуррамлик билан бошланди. Бир неча янги мактаб қурилиб фойдаланишга топширилди. Биринчи қўнғироқ ўқувчиларни мактаб синфхоналарига чорлади, дастлабки дарс Алишер Навоий ҳаёти ва фаолиятига бағишланди.

Билимлар куни арафасида вилоят ўқитувчилари ўз рўзномаси «Мураббий»ни олишга муваффақ бўлдилар. Рўзнома вилоят халқ таълими бошқармаси фидойилиги билан нашр этилмоқда.

«ДЎСТЛИК САҲНАСИ»ДА

Олмалиқ шаҳрида бир ҳафта давом этган халқ истеъдодлари цирк жамоалари «Дўстлик саҳнаси» фестивали ниҳоясига етди. Фестивалда Иттифоқимизнинг 9 шаҳридан келган ёш санъаткорлар иштирок этди.

Фестиваль қатнашчилари кимёгарлар маданият саройида куч синашдилар. СССР халқ артисти Ҳаким Зарипов бошчилигидаги ҳакамлар ҳайъати ҳар бир жамоанинг маҳоратини муносиб баҳолаб турди.

Днепродзержинск шаҳрининг «Арена смелих» («Довюраклар саҳнаси») цирк жамоаси биринчи ўринни эгаллаб, фестиваль лауреати бўлди. Иккинчи ўрин кимёгарлар шаҳри — Чирчиқнинг «Арена», учинчи ўрин эса Калуга шаҳрининг шу ном билан аталувчи ёш цирк жамоаларига насиб этди.

«Дўстлик саҳнаси» фестивали Иттифоқимизда цирк санъатига қизиқувчилар тобора ортиб бораётганини яна бир бор намойиш этди.

П. НИШОНОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

«ЧАМАН» АРТЕККА БОРАДИ

В. И. Ленин номидаги республика кашшофлар ва ўқувчилар саройининг «Чаман» ўзбек фольклор-этнографик дастаси бир неча йилдирки болалар бадиий ҳаваскорлик кўрик-конкурсларида муваффақиятли иштирок этиб келмоқда. Ёш санъаткорлар шу йил июнь ойида Тошкентда бўлиб ўтган Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ҳаваскорларининг «Болалар овози» дўстлик фестивалида биринчи ўринни эгаллаб, Бутуниттифоқ кашшофлар оромгоҳи — Артекка йўлланма билан тақдирланишган эди. Улар 7 сентябрдан 10 октябргача бу ерда ўтказиладиган Бутуниттифоқ болалар маданият ва спорт фестивалида иштирок этишади.

Тошкентлик истеъдод эгалари бу масъулиятли синовга пухта ҳозирлик кўришди. Болалар жамоасининг бадиий раҳбари ва балетмейстери, Бутуниттифоқ халқ дасталари конкурси совриндори Азим Азизов бошчилигида «Қўшиқлар ва рақслар гулдастаси» деб номланган махсус мусиқавий-хореографик дастур тайёрланди.

Ўзининг дилрабо қўшиқлари ва жозибали рақслари билан иттифоқимизнинг кўпгина шаҳарларида, жумладан, Москва, Ленинград ҳамда Киевда санъат мухлисларининг олқишига сазовор бўлиб келган «Чаман» жамоасига бу гал ҳам омад ёр бўлсин.

З. УСМОНОВА,
(ЎзТАГ мухбири.

● «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»ГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Хатлардан сатрлар

Тошкентдаги Агрегат заводи партия ташкилоти ва касаба уюшмаси комитети рўзнома ва ойномаларга обуна ишини қизғин олиб боряпти. Корхонадаги кам ҳақ оладиган, кўп йиллик меҳнат стажига эга бўлган ҳамда карилик пенсиясига чиққан коммунистларнинг партия нашрларига обуна бўлиши учун партия ташкилоти ўз бюджетидан 500 сўм ажратди. Касаба уюшмаси комитети ҳам ана шундай иш тутилаётган бундай ғамхўрликдан ғоят миннатдор бўлмоқдалар.

М. КОЗИЕВ.

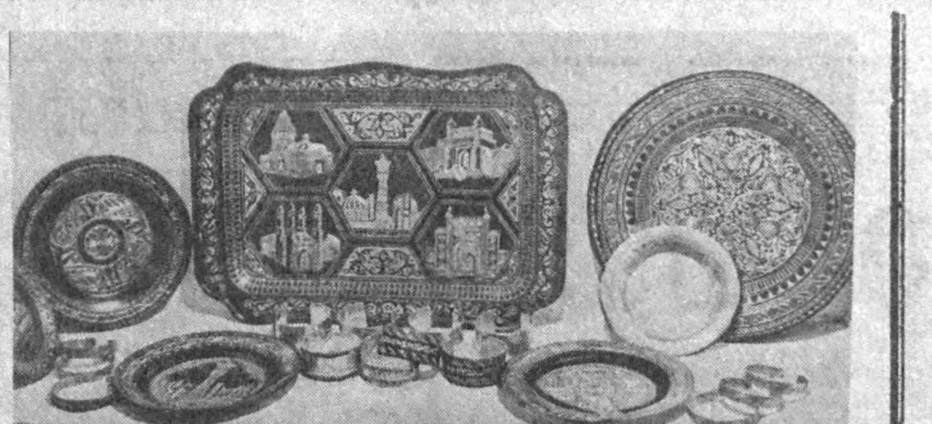

Бугунги кунда жумҳуриятимиз шаҳар ва қишлоқларида халқ ҳунармандчилиги анъаналари қайтадан тикланиб, истеъмол бозорини турли хил буюмлар билан тўлдиришга хизмат қилмоқда. Жумладан, Бухоро шаҳрида ташкил этилган «Кандакор» зарб устахонаси қўли гул ҳунармандлари ҳам ўз буюмлари билан аҳоли эҳтиёжини қондиришга интилишяпти.

Бу ерда ҳар йили қарийб 170 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланмоқда. Устахона вакиллари Лейпциг, Загберг ва Дамашқ сингари хорижий мамлакатлар шаҳарларидаги кўрик-ярмаркаларда муваффақиятли қатнашиб келишяпти.

СУРАТДА: 1. моҳир уста Маҳбуба Жалилова. 2. Устахонада тайёрланган маҳсулот намуналари.

В. МИРОШНИЧЕНКО олган сурат.

АСЛ МЕТАЛЛАРДАН ЭСДАЛИК ТАНГАЛАР

1991 йил 3 сентябрдан ягона рус давлатининг 500 йиллигига бағишланган (Россия XIX асрда) тангалари муомалага чиқарилади. Улар орасида 3 сўмлик кумуш, 100 сўмлик, 50 сўмлик олтин, 150 сўмлик платина, 25 сўмлик палладий тангалар бўлади. Бу тангалар СССРда ва чет элларда коллекция қиймати бўйича сотишга мўлжалланган.

Муомалага чиқариладиган тангалар барча турдаги тўловларга ёзиб қўйилган қиймати бўйича чекланмаган миқдорда қабул қилиниши мажбурийдир. **(ТАСС).**

• ИНСОН, ЖАМИЯТ ВА ҚОНУН •

ТЕРГОВЧИНИНГ ХАТОСИ

НИМА САБАБДАН РЎЙ БЕРАДИ, УНИНГ БЎЛМАСЛИГИ МУМКИНМИ?

● Дунёда хато қилмайдиган кишининг ўзи йўқ. Аммо қусурлар ҳам ҳар хил бўлар экан. Биров билиб, биров билмай, деганларидек... Айтайлик, шифокор хато қилса, бемор бир марта ўлади — қутилади. Маъмурий идораларнинг, хусусан терговчининг хатосидан жабрланганлар муайян вақт ичида минг марта ўлиб тириладилар. Буни «бепичоқ сўйиш» ҳам дейишади.

ТЕРГОВ ишларидаги хатолик каттақўрғонлик коммунист Убайдулла Зубайдуллаев тақдирини ҳам чил-парчин қилиб юборди. 1985 йилда уни Пахтачи район фирқа қўмитасининг биринчи котиблигига сайлашди. Ҳар қалай иш ёмон эмас эди. Кўп эзгуликларга қўл урилди. Аммо... бир йил ўтар-ўтмас унга вилоят прокуратурасидан чақирув қоғози келтириб беришди. Маҳаллий гдлянчилар енг шимариб ишга тушдилар.

— Кундузи ишлаб, кечқурун тергов бераман, — дейди У. Зубайдуллаев. — Бу ҳолатда нечоғлиқ азоб чекканим ёлғиз ўзимга маълум. Ҳар куни бир гап: тарозибонлардан пора олгансан, қўшиб ёзишга йўл очиб бергансан! «Йўқ!» дейман. Улар эса саволларини қайтаравеяришади. Ҳар хил дўқ-пўписалар қўллашади. Айниқса 1986—1988 йилларда сўроқ кескин тус олди. Терговчилар очиқдан очиқ ҳақоратга ўтдилар. Оилада, ишда не азоб билан юрдим. Қийинчиликларга, омадсизликларга дучор бўлдим.

Аввалига Каттақўрғон район ижроқомининг собиқ раисига «Сиз пахта пункти мудиридан пора олгансиз» деган айб қўйишди. Мудир раиснинг ишхонасида унга минг сўм пул бердим, деди. Тағин раиснинг чўнтагига солиб қўйганлигини айтди. Терговчиларга шу гап етишмай турганди. Ваҳолонки, шунча пулни ҳар қанча уринишмасин, плашчининг чўнтагига жойлаштира олишмади.

Барибир, тергов жараёни У. Зубайдуллаевни чарчатди. На ишда, на оилада хотиржамлик. Боз устига вилоят прокуратураси вилоят партия қўмитасига коммунист У. Зубайдуллаевнинг Каттақўрғон ноҳиясида ишлаган пайтда «пахта иши»га аралашуви масаласини кўриб чиқиш учун тавсиянома юборди. Бу хат обкомда 20 апрелда кўриб чиқилди ва у биринчи котиблик вазифасидан озод қилинди. Ачинарлиси шундаки, вилоят прокуратураси 16 апрелда У. Зубайдуллаевга нисбатан қўзғатилган ишни унинг ҳаракатида жиноят состави йўқлиги (!) туфайли бекор қилган эди. Ҳайронмиз, бу қарорни обкомдан яшириш кимга керак бўлиб қолган эди? Ёки терговчи А. Шамсиқулов, вилоят прокурори Ерёменко хато қилдимикин?

Партиянинг бир кадри бадном бўлди. Аммо бу нарса маъмурий идоралардаги мутасадди ўртоқларга заррача ҳам таъсир этгани йўқ. Вилоят партия қўмитасининг бюроси У. Зубайдуллаевга қўйилган айбларни бекор қилди. Аммо ҳақ қарор топгунча йўқотилган маънавий зарарни ҳеч нарса билан қоплаб бўлмас экан... Энди ўзингиз одилона баҳо беринг: бир инсонни ёмон отлиққа чиқарган маъмурий идора ходимининг ҳаракатини шунчаки хато деб бўладими?

Ҳа, баъзан қонун ҳимоячилари бўлган терговчилар хатосининг самимий ёки тасодифий, тажрибасизлик ёки шошқолоқлик оқибати эканлигига ишонмай қоласан киши. Энг ёмони шундаки, терговчининг хатоси ҳамиша эътиборсиз қолади. Умуман уларнинг хатосини аниқлашнинг ўзи мураккаб жараён. Чунки маъмурий органлар фаолияти уларнинг мавқеидан қатъи назар, бир-бири билан боғлиқ. Шу боисдан, баъзан ишлар қоғоз варақлари йиртилиб кетгунча прокурор ва терговчининг ёки судларнинг қўлидан қўлига ўтиб юраверади.

1989 йилнинг 8 июлида Самарқанд районидаги Хўжағунжойиш қишлоғида яшовчи Муҳаббат Раҳимовани ўз ҳовлисидаги ҳожатхонада осилган ҳолда топишди. Терговчи А. Хушвақтов мурдани ва воқеа содир бўлган жойни ўрганишда бир қатор хатоликларга йўл қўйди. Мисол учун мурданинг дастлабки ҳолатини акс эттирувчи суратлар йўқ. Аёл ўлган жой тузилиши тўғри чизилмаган. Атрофдаги излар ўрганилмаган. Марҳума агар ўзини ўзи осган бўлса, оёғи остига нима қўйган, деган савол ҳам очиқ қолган.

Гап-сўз кўпаявергач, ишни терговчи Рустамовга олиб беришди. Бироқ у ҳам олдинги ҳамкасбига ўхшаб айрим хатоликларга йўл қўйди. Жумладан, айбланувчи Эркин Жабборовни судмедэкспертиза хулосаси билан таништирмаган, унинг рус тилини билмаслигига қарамай ишни шу тилда олиб борган, ишдаги материалларга айбланувчи имзо чекмаган. Кейин иш терговчи И. Файзуллаев қўлига ўтди.

Хуллас, суд бўлди. Ҳукм муддатидан қарийб бир ярим йил кейин чиқди. Э. Жабборов Ўзбекистон ССЖ Жиноят Кодексининг 87-моддаси 2-қисми билан айбланиб, 4 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Дарвоқе, у 1987 йилда ҳам хотинига ана шундай муносабати учун аҳлоқ тузатиш жазоси олган экан.

Ҳукм чиққандан кейин марҳуманинг отаси Абдуҳаким Раҳимов қизимни куёвим осиб ўлдирган, унга оғирроқ жазо беринглар деб, Эркиннинг опаси Мисқол Жабборова эса келиним ўзини ўзи осиб қўйган, укамни озодликка чиқаринглар деб, идорама идора юришибди. Назаримда, иккала томоннинг ҳам сарсон бўлишига терговчилар сабабчи. Агар воқеа ўрганилган дастлабки пайтда ҳолатлар атрофлича, холис синчиклаб текширилганда, далиллар шу ернинг ўзида тасдиқланганда ҳар хил гап-сўзга ҳожат қолмасди. Чунки томонларнинг қарама қарши даъволари ҳам ишнинг ана шу қисми билан боғлиқ.

Терговчининг хатоси. Умуман хатомикин бу ҳаракат? Ҳурматли муштарийларга ҳавола қилинаётган ушбу рақамларга изоҳ зарур эмас деб ўйлайман. 1990 йилнинг ўн ойида Самарқанд вилоятидаги суд органлари томонидан 662 кишига нисбатан иш очилган. 517 та иш терговга қайтарилган, бу эса олдинги йилнинг шу давридагига нисбатан 106 тага кўпдир. Мисол учун Самарқанд районида ўтган йили 90 та иш терговга қайтарилган. Бу эса жами кўрилган ишларнинг 18 фоизидир. Суд органлари хулосасига кўра вилоят ички ишлар бошқармаси тергов бўлими томонидан қўзғатилган 100 дан ортиқ ишнинг ҳаммасини ҳам етарли пишиқтирилган деб бўлмайди.

— Фуқароларнинг хусусий мулкини ўғирлаш, шахсга нисбатан тажовуз қилиш, безорилик ва олиб-сотарлик ҳолатлари юзасидан қўзғатилган ишлар кўпинча терговга қайтариляпти, — дейди вилоят халқ суди раиси А. Қ. Тўхташев. — Бунинг сабабини мен авваламбор, терговчи кадрлар умумий савиясининг пастлиги, тажрибасизлик ва ўқувсизликда деб биламан. Умуман воқеани биринчи ўрганиш жуда катта аҳамиятга эга. Қонунчи сифатида бирор кимса устидан қўзғатилган иш албатта судга оширилиши керак, деб ҳисоблайман. АҚШ, Англия, Швеция каби бир қатор мамлакатларда иш умуман терговга қайтарилмайди. Иккинчидан, ишни бекор қилиш ҳуқуқи прокуратура органларидан олиниши зарур.

Раис ҳақ гапни айтди. Олиб-сотарлик, безорилик, фуқаролар мулкини ўғирлаш ҳолатлари кўпаяётганлигининг сабаби ҳам тергов ва суд ишларининг ҳал қилиниши чўзилиб кетаётганлигидандир. Ахир майда ўғирлик бўйича қўзғатилган иш 1,5-2 йил давом этса, каттароғи нима билан тугаши маълум эмасми? Мен тергов ходимлари бирорта ишни ўз вақтида, яъни икки ой ичида тўкис-тугал якунлаб берганликларини эшитмаганман. Судга оширилган ишнинг албатта бирор қусури чиқади. Буни вилоят прокурори Т. Ражабов ҳам тан олди.

— Тўғри, ходимларимизнинг ишидан ҳали тўла қониқмаяпмиз, — деди у. — Бошқа соҳаларда бўлгани каби бизда ҳам нўноқ кадрлар, аниқроғи нўноқ терговчилар топилади. Терговчи авваламбор ҳаётни яхши билиши керак. Касб маҳорати билан ҳаётий тажриба уйғунлашгандагина нуқсонсиз ишлаш мумкин. Маълум бўлишича, терговдаги чигалликлар асосан одам ўлдириш, номусга тегиш воқеалари билан боғлиқ экан. Шу сабабли биз ана шу ҳолатларда терговчи қилиши лозим бўлган ишлар методикасини ишлаб чиқдик.

Маъмурий идоралар ҳақида нотўғри фикр пайдо бўлишининг яна бир сабаби терговчининг хом хулосасидир. Воқеани атрофлича ўрганмай, асосламай жабрланувчи ёки жиноятчига ўз фикрини айтиб қўйиш «терговчи аввал тўғри йўл тутган эди, кейин сотилди» деган гапни келтириб чиқаради.

Очиғи, терговчиларга осон тутиб бўлмайди. Уйқу, ҳаловатни билмайди улар. Ҳозирги замонда жиноятчини топиш, у билан жиддий суҳбатлашиш нечоғлик мушкул. Ҳар куни кеч соат 10-11 гача ҳам прокуратура идорасидаги чироқлар ўчмайди. Мен бундай фидойилар билан танишиш мақсадида вилоят прокуратурасига ташриф буюрдим.

Хайрулла Орипов, алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчи, бу соҳада 16 йилдан бери ишлайди:

— Рўзнома ва ойномаларда терговчини танқид қилиш одат тусига кирган. Ҳуқуқий системамизнинг бутун оғири терговчи зиммасига тўнкаляпти. Ваҳолонки, бизнинг касбимизнинг ҳам ўзига яраша қийинчиликлари, муаммолари мавжуд. Айниқса демократия шароитида оёғимиздан чаладиганлар кўпайиб қолган.

Айрим қонунларимизнинг ўзи ишимизга халақит беради. Жиноятчини кўриб турсак-да, бир қатор профилактик тадбирларсиз уни қамай олмаймиз ёки жиддийроқ сўроқ қилолмаймиз. Баъзан гувоҳларнинг уйларига бораверибриб безор бўламиз. Чунки улар бир-икки чақирганда келишмайди.

Фазлиддин Мардиев, ёш терговчи:

— Биз, вилоят прокуратурасидагиларга кўпинча райондаги ҳамкасбларимиз «қўлдан чиқарган» ишларни беришади. Бунгача вазият мураккаблашган, хатоликлар қалашиб кетган, тарафкашлик пайдо бўлган бўлади. Муайян тажрибамга асосланиб шуни айтмоқчиманки, фурсат меъёридан сал чўзилдими, тамом — охиригача чалкашиб кетаверади.

Арзимасдек туюлган бир ҳолат бор. Биз жиноятчи ёки гувоҳга у агар тўғри кўрсатма берса айби енгиллашишини тушунтирамиз. Мақсадга эришамиз. Аммо судда бу ҳолат кўпинча ҳисобга олинмайди. Буни эшитганлар «терговчилар барибир алдашади» деган фикрга борадилар.

Терговчи хато қилди. Нима бу? Адашишми, тажрибасизликми, нўноқликми? Ҳар қандай ҳолатда ҳам у йўл қўйган камчилиги учун жазо оладими? Ростини айтсам, бизда ҳали бу саволларга мантиқий жавобнинг ташкилий томони ишлаб чиқилган эмас. Дарвоқе, ташкилий тузилмаларнинг мураккаблиги, беқарорлиги ҳам тергов ишларининг сифатига салбий таъсир кўрсатмаяптимикин?

Ҳозирги шароитда тергов органларининг учта шохобчаси бор. Прокуратурада, давлат хавфсизлиги ҳамда ички ишлар тизмасида алоҳида тергов бўлимлари фаолият кўрсатади. Бундан ташқари, ички ишлар бошқармасининг суриштирув бўлинмаси ва судьялар ҳам сўроқ олиб борадилар. Энди ана шу бўлинмаларнинг барчасини бирлаштириш тўғрисидаги мунозараларни мантиқий якунига етказиш лозимга ўхшайди. Россиянинг айрим вилоятларида бундай тажриба муваффақиятли қўлланиляпти. Бу идорани тергов бошқармаси деб аташ мумкин. Ҳуқуқий давлат барпо этилаётган бир вақтда бундай маҳкама прокуратура ишини анча енгиллаштиради, тергов жараёнига тазйиқ ўтказишни чеклайди. Энг муҳими, тергов жараёнининг увол-савоби маълум бир ташкилот зиммасида бўлади.

Терговчи хато қилди. Ҳар қалай, охиргиси бўлсин бу хато...

Ф. ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, ШИРКАТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА АҲОЛИ

ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Давлат таъминот кооперациясининг
САМАРҚАНДГЛАВСНАБИ» ТИЖОРАТ МАРКАЗИ
1991 ЙИЛ 11—12 СЕНТЯБРДА
САМАРҚАНД ШАҲРИДА ЎТКАЗИЛАДИГАН

БУТУНИТТИФОҚ ЯРМАРКАСИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЯРМАРКА ДАСТУРИДА:
корхоналар, ташкилотлар ва кооперативлар ўртасида тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатиш;
савдо битимларини имзолаш;
бартер операцияларини амалга ошириш;
худуддаги корхоналарнинг давлат буюртмаларидан ортиқча ишлаб чиқараётган маҳсулотларини сотиш.

Ярмарка қуйидаги манзилгоҳда ўтказилади: Самарқанд шаҳри, Охунбобоев кўчаси, 85 «а» уй, тижорат марказининг кўргазмалар залида.

Буюртмалар бериш ва маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-50-58, 35-49-84, 35-77-11.

СССР ЖАМҒАРМАЛАР **БАНКИ**

БОЛАЛАРНИНГ МАҚСАДЛИ ОМОНАТЛАРИ

БОЛАЛАРНИ МУСТАҚИЛ ҲАЁТГА ҚАДАМ ҚЎЙГАНДА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙДИ

Бундай омонатлар 16 ёшгача бўлган болаларга қариндошлик алоқаларидан қатъи назар қабул қилинади.

Омонат 10 йил сақланганда ва бола 16 ёшга тўлгандан сўнг 9 фоиз ҳисобидан даромад тўланади.

Қўшимча пуллар исталган миқдорда нақд пул билан бўлганидек, нақд пулсиз ўтказиш йўли билан ҳам қабул қилинади.

Омонатдан қисман пул берилмайди.

Агар Жамғарма банкида сақланаётган омонат 10 йиллик муддат тўлгандан сўнг ва бола 16 ёшга тўлган ёки ундан ошгандан сўнг ҳам сақланаверса, ва шунингдек, омонат шу пулни қўйган шахснинг ўзига муддатидан аввал қайтариб берилса, йиллик даромад 2 фоиз ҳисобидан тўланади.

Мақсадли омонат—боланинг мустақилликка қўйган биринчи қадамидир.

Бунда энг яқин ёрдамчи СССР Жамғарма Банки!

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ЖАМҒАРМА БАНКИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА

ПРЕМЬЕРА

5, 6, 11, 15 сентябрь соат 18.30 да
Ж. ПУАРЭ асари.
Низом КОМИЛОВ таржимаси.

«АЛДАГАНИ ХОТИН ЯХШИ»

(2 пардали комедия)

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЁР: Е. ВОЛОБУЕВ.

РАССОМЛАР: Жумҳуриятда хизмат кўрсатган санъат арбоби, СССР Давлат ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон жумҳурияти Давлат мукофоти совриндори: Г. Р. БРИМ, А. БАТИКОВ.

БОШ РОЛДА: Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон жумҳурияти Давлат мукофоти совриндори Ёдгор САЪДИЕВ.

ҚАТНАШАДИЛАР:

Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артистлар: Эркин КОМИЛОВ, Римма АҲМЕДОВА;

Тошкент вилояти Ленин комсомоли мукофотининг совриндори Саида РАМЕТОВА.

АРТИСТЛАР: Матёқуб МАТЧОНОВ, Дилором КАРИМОВА, Доно БОБОХОНОВА, Азиза БЕГМАТОВА, Элёр НОСИРОВ, Назира АБДУВОҲИДОВА, Дилбар ҚОСИМОВА, Яйра ШАРИПОВА, Тоживой ШУКУРОВ, Шавкат ТОЛИПОВ ва бошқалар.

ТЕАТРНИНГ БОШ РЕЖИССЁРИ — Жумҳуриятда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Ўзбекистон жумҳурияти Давлат ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг совриндори Б. Т. ЙЎЛДОШЕВ.

Чипталар театр кассасида ҳар куни 10.00 дан 19.00 гача сотилади.

Жамоа бўлиб келиш учун аризалар қабул қилинади.

Манзилгоҳ: Уйғур кўчаси, 2-уй. Телефонлар: 44-11-70, 44-56-52.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриёти жамоаси нашриёт ошхонасининг директори Ш. Ш. Шомаҳмудовга онаси

Мукаррам ШОМАҲМУДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон нефть ва газ саноати ҳамда қурилиш ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг Президиуми «Ўзбекнефть» бирлашмасининг Бош директори, касаба уюшма МҚ Президиумининг аъзоси А. Н. Норматовга онаси

Лазокатхон НОРМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Фанлар академияси Тилшунослик илмгоҳи жамоаси илмгоҳнинг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди Э. Шоаҳмедовга укаси

Ҳамидулла ШОАҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент мева-сабзавотчилик техникуми жамоаси ўқитувчи

Қосимбек НИҒМАТУЛЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон телевидениесининг жамоаси адабий-мусиқий кўрсатувлар ижодий бирлашмасининг бош режиссёри Т. Ҳамидовга онаси

Инобатхон ТОШМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

САНИИРИ илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси кекса ходим, механизациялаштириш бўлимининг собиқ мудири, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ирригатор, техника фанлари номзоди

Уйғур Йўлдошевич ПУЛАТОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

• СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ • СПОРТ

Оммавийлик: ҚИШЛОҚ ЁШЛАРИ

Избоскан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» давлат хўжалигида қишлоқ ёшларнинг спорт билан шуғулланишлари учун қулай шароитлар яратилмоқда.

Спорт тўгараклари очилган. Очиқ майдонлар, стадион-у залларда машғулотларни мунтазам ўтказаётган йигит-қизлар соғлом ва тетик бўлиш билан бирга спортнинг айрим турлари бўйича маҳорат тўплашмоқда.

Қишлоқ ёшлари курашнинг миллий турларига айниқса ихлос қўйишган. Шу билан бирга эркин кураш бўйича машғулотларда қатнашаётганлар сафи ҳам кенгайиб бормоқда. Шокиржон Тўрабоев, Холмирза Очилов, Шахобиддин Суяров каби устозлар полвонларга беллашиш сирларини ўргатишмоқда. Катта-кичик мусобақаларда сараланган Иномжон Хожимирзаев билан Абдураҳим Тўрабоевлар жумҳурият биринчилигида иштирок этиб, фахрли иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди.

«Пахтачи» футбол жамоаси ҳам мухлисларни қувонтиришга ҳаракат қилмоқда. Вилоят биринчилигида қатнашаётган бу жамоа очколарини кўпайтириб, пешқадамлар сафидаги мавқеини мустаҳкамлашга интилмоқда. Пахтачилар устози Акрамжон Агидулин жамоада соғлом ва ишчанлик муҳитини юзага келтириб, имкониятлардан унумли фойдаланиш йўлида изланмоқда.

Хўжалик марказида «Ёшлик» спорт мактаби бунёд этилаётгани қувончли воқеа бўлиб турибди. Спорт иншооти фойдаланишга топширилгач, қишлоқ ёшларининг кураш, футбол, волейбол, баскетбол, теннис билан шуғулланишлари учун қулай шароитлар юзага келади.

— Лекин бу, қишлоқда ҳамма нарса жойида экан деган маънони билдирмайди, — таъкидлайди «Ёшлик» спорт мактаби директори Рустам Ҳамидулин, — айрим бўлимларда спорт заллари йўқлигидан кино-клублар, мажлислар залидан фойдаланишга тўғри келяпти. Шунга қарамай, камчиликларни бартараф этиш, қобилиятли ёшларни кўпайтириш ва қишлоқда жисмоний тарбия ва спортни оммавийлаштиришга ҳаракат қилаверамиз.

М. ТЎХТАНАЗАРОВ.

Кураш: РУСТАМ ПОЛВОННИ ЭСЛАБ

Бағдод районида шуҳрат топган Рустамполвон Тожиев хотирасига бағишланган беллашув мухлисларда яхши таассурот қолдирди.

Маълумки, Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикалари мутлақ чемпиони Рустамполвон фарғонача усулда беллашиш бўйича танилган спортчилардан эди. У уч бор мутлақ чемпионликка сазовор бўлган.

Унинг хотираси учун ўтказилган мусобақада Андижон, Наманган, Фарғона, Сирдарё, Тошкент вилоятлари ва Тошкент шаҳридан тўпланган 120 дан ортиқ полвон беллашди. Мусобақа эгалари — Бағдод райони полвонлари алоҳида жамоа бўлиб иштирок этишди. Бағдодликлар ҳар бир учрашувни кўтаринки руҳда ўтказиб, жамоа ҳисобида биринчиликни қўлга киритдилар. Шахсий ҳисобда эса бағдодликлардан М. Омонов, А. Каримов, Ф. Болтабоев, З. Ўлмасов, А. Тўрақуловлар муваффақият қозондилар. Тошкентлик Ф. Маҳмудов билан Б. Абдураҳимов, Андижондан ака-ука Шокир ва Равшан Исоқовлар ҳамда ёзёвонлик М. Махсумов вазнларига кўра ғолиб бўлишди. Ғолибларга Ўзбекистон спорт устаси унвони бериладиган бўлди.

М. АҲМЕДОВ.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Я. ТУХТАЕВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, 32-53-20; партия турмуши, советлар ҳаёти, назария ва мафкура — 33-36-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, 32-54-18; саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; деҳқончилик саноати — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; иқтисодиёт ва ҳаёт — 33-12-16, 32-57-20; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт, санъат, тил ва публицистика— 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35,32-55-16; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-27; безатиш — 32-57-22.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12 Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» («ГОЛОС УЗБЕКИСТАНА»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5984
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди—21.00.

№ 172.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ●

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12